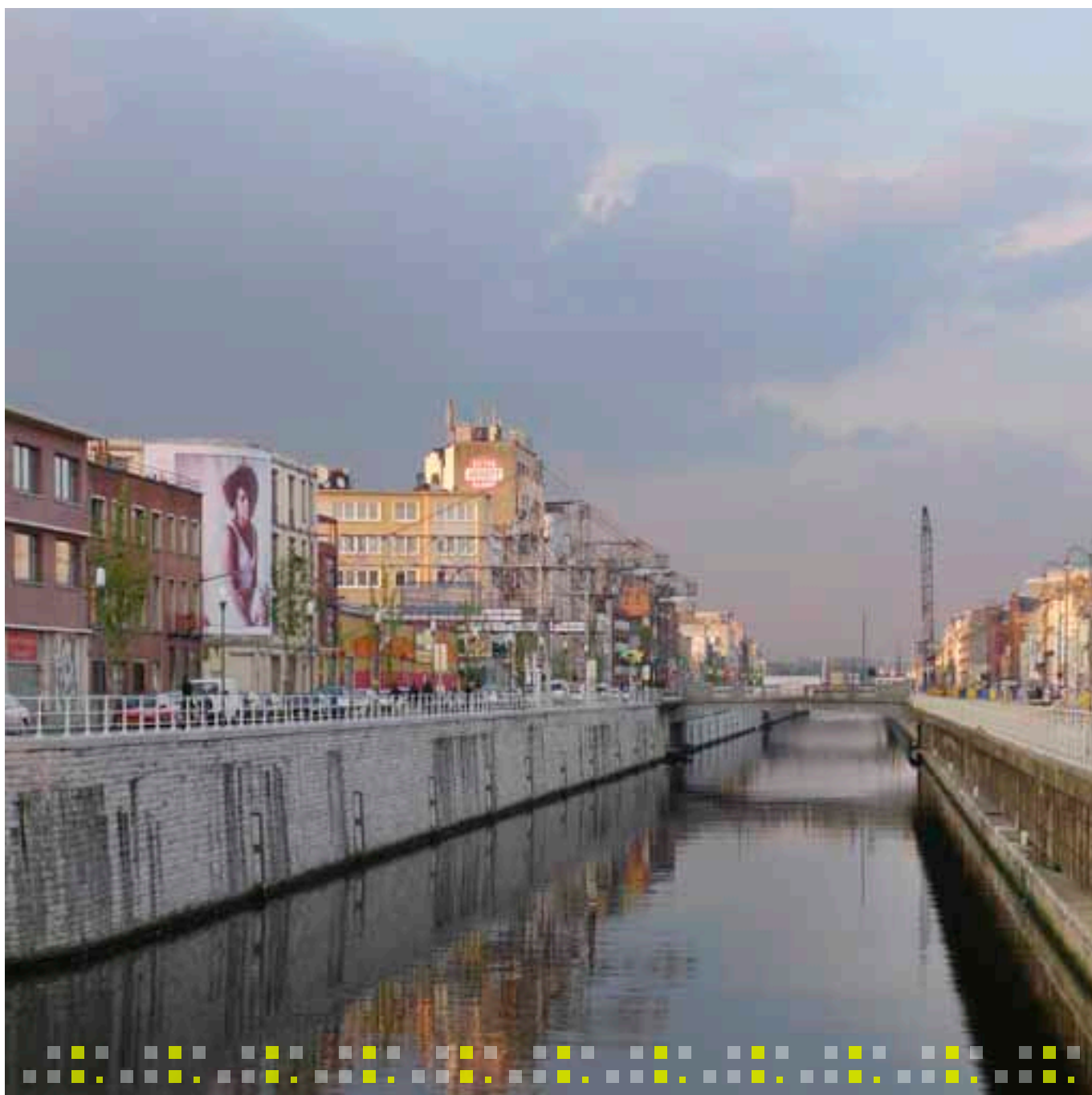

ADT
ATO.

AGENCE DE
DÉVELOPPEMENT TERRITORIAL ASBL
POUR LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE

AGENTSCHAP VOOR
TERRITORIALE ONTWIKKELING VZW
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

JAAAR- VERSLAG 2010

Dit verslag is een uitgave van

ADT
ATO.

AGENCE DE
DÉVELOPPEMENT TERRITORIAL ASBL
POUR LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE

AGENTSCHAP VOOR
TERRITORIALE ONTWIKKELING vzw
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BIP – Koningsstraat 2-4 – B-1000 Brussel – T +32 (0)2 563 63 00 – F +32 (0)2 563 63 20
contact@ato.irisnet.be – Website: www.adt-ato.irisnet.be

op initiatief van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

Verantwoordelijke uitgever: Luc Maufroy, Koningsstraat 2-4, B-1000 Brussel

Foto's: Atelier de Portzamparc (p. 19), Georges De Kinder (p. 10, 13, 22, 23, 24),
Kurt Deruyter (p. 35), Marie-Françoise Plissart (p. 4), François Point (p. 4, 35)

Wettelijk depot: D2011/10.645/3 Design by Kaligram

INHOUD

AGENTSCHAP IN DIENST VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	4
Opdrachtenbrief van het ATO	4
ATO en het regeerakkoord 2009-2014	5
VERTEGENWOORDIGING VAN DE STEDELIJKE OVERHEID	6
Algemene vergadering.	6
Raad van bestuur.	8
Vergaderingen	9
TERRITORIALE ONTWIKKELING	10
Werkmethode.	10
Strategische gebieden.	12
Regiobrede aspecten	25
TERRITORIALE KENNIS	26
Het ATO kiest een andere methode voor de territoriale kennis	26
Belangrijkste vraagstukken	27
Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO)	30
Grootstedelijk bestuur – uitwisseling van goede praktijken	33
STADSMARKETINGPROJECT VAN DE PIZ (EFRO-PROGRAMMERING 2007-2013)	35
Acties	36
Partnerschap in het platform.	37
Netwerking.	38
Communicatie	38
EEN DYNAMISCHE COMMUNICATIE	40
Verspreiding en bekendmaking.	40
Informatie	43
Uitwisseling	44
Imago	46
BESTUUR VAN HET ATO	47
Organogram.	48
Samenstelling van het team	51
Opleidingen	53

AGENTSCHAP IN DIENST VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Het Agentschap voor Territoriale Ontwikkeling – ATO is als vzw opgericht op initiatief van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. De gecoördineerde statuten (gepubliceerd in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad op 31 juli 2008) definiëren het doel (artikel 3):

‘Het Agentschap voor Territoriale Ontwikkeling is een strategische structuur van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Het heeft tot doel het bestuur dat kadert in het beleid inzake ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing te versterken, een coherent en duurzaam stedelijk beleid te bevorderen en in te spelen op de doelstellingen die opgenomen zijn in het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP) en in de strategische documenten van het Gewest.

De territoriale kennis en de territoriale ontwikkeling vormen de twee krachtlijnen waarin de opdrachten van het ATO kaderen:

- > *de **territoriale kennis** strekt ertoe bij alle gewestelijke en lokale actoren een gezamenlijke kennis van het grondgebied en van de ontwikkelingsinstrumenten tot stand te brengen door de stedelijke ontwikkeling te analyseren aan de hand van de observatie van de wijken en de evaluatie van de stedelijke beleidsvormen;*
- > *de **territoriale ontwikkeling** strekt ertoe te anticiperen op de keuzes met betrekking tot de ontwikkeling van het gewestelijk grondgebied (studies uitvoeren op grond waarvan strategische keuzes voor het Gewest vastgelegd kunnen worden), deze te begeleiden (de partners die rechtstreeks betrokken zijn bij de ontwikkeling van het gebied of van het project) en te coördineren (de acties en de actoren), en dat in overleg met alle gewestelijke, lokale en andere actoren en strekt er tevens toe deze keuzes te operationaliseren, inzonderheid in het kader van het Plan voor de Internationale Ontwikkeling.’*

OPDRACHTENBRIEF VAN HET ATO

Artikel 10 van de statuten van het ATO stelt dat de doelstellingen van het ATO moeten worden gepreciseerd in een opdrachtenbrief.

Voor de periode 2008-2010 definieert de opdrachtenbrief het ATO als ‘een **strategische gouvernementele structuur** die de taak heeft **het bestuur te versterken inzake het beleid van ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing**. Deze structuur laat enerzijds toe een **samenhangend stedelijk beleid** te ontwikkelen in Brussel, gericht om de doelstellingen te bereiken die in het Gewop, het PIO en de ‘planteksten’ worden omschreven, en anderzijds **een rol te spelen als schakel en facilitator** met als doel diensten aan te bieden aan publieke en private actoren op het gebied van territoriale kennis en territoriale ontwikkeling’.

De raad van bestuur gaf het ATO op 15 januari 2010 de opdracht:

- > de opvolging van de ontwikkeling van de tien strategische gebieden te verzekeren;
- > de uitwerking van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) op te volgen.

ATO EN HET REGEERAKKOORD 2009-2014

Daarnaast geeft het regeerakkoord in het hoofdstuk 'Duurzaamheid in de ordening en het evenwicht van het gewestelijk grondgebied', de werkgebieden van het ATO aan:

- > op het vlak van kennis van het stedelijke gebied:

'Het Gewest zal erop toezien dat het de gewestelijke beleidsinitiatieven zo goed mogelijk stuurt en de evaluatie daarvan mogelijk maakt. Daartoe:

- *zal het Gewest een krachtig statistisch hulpmiddel ontwikkelen. Het BISA wordt, met de hulp van universiteiten en in samenwerking met het ATO en de bestaande gewestelijke observatoria (Observatorium voor kantoren, huisvesting, werkgelegenheid, gezondheid en welzijn...), bevoegd voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijk statistisch kader voor het verzamelen en het verwerken van de gegevens van het ministerie en de instellingen van openbaar nut (ION);*
- *zullen alle diensten voor planning en studies van het ministerie en de ION (waaronder het ATO) worden uitgenodigd om samen te werken binnen een gemeenschappelijk platform om de studies te coördineren.'*

'De middelen van de Wijkcontracten worden ingezet in de meeste kwetsbare zones die zijn gedefinieerd in het kader van de stadsobservatie en de analyses van het ATO, waarbij alle gewestelijke, gemeenschappelijke en lokale spelers op het gebied van sociaaleconomische ontwikkeling worden gemobiliseerd.'

'Er zal een stand van zaken worden opgemaakt van alle bestaande openbare uitrustingen zoals scholen, bibliotheken, kinderkribben, openbare ruimten, handelszaken, vervoer, maar ook plaatsen voorbehouden aan cultuur, mode... met het oog op een betere spreiding hiervan over het hele grondgebied en over de hele bevolking van het Gewest. Er zal naar mogelijkheden worden gezocht om de kosten van een aantal van deze elementen te delen of te regionaliseren, dit meer bepaald voor de zwembaden.'

- > op het gebied van de bevordering van grote stedelijke projecten:

'Het ATO wordt bevoegd voor de operationalisering van de strategische stedelijke projecten en voor het ontwikkelen van duurzame wijken waarbij een groot aantal actoren betrokken wordt, voor de uitvoering van richtschema's en voor de inrichting van de invalswegen van de stad.'

De opdrachten/projecten die worden toevertrouwd aan het ATO worden geval per geval gedefinieerd door de regering. Het ATO mag opdrachten en/of interventiezones voorstellen die het van strategisch belang acht.'

- > op het gebied van de contacten met de bewoners:

'Het ATO moet een expertisecentrum uitbouwen op het gebied van bewonersinspraak en moet bij grote stedelijke projecten innovatieve inspraakprocessen organiseren (in aanvulling op de wettelijke verplichtingen), zodat men van bij de aanvang van projecten rekening kan houden met de verwachting van alle actoren.' ■

VERTEGENWOORDIGING VAN DE STEDELIJKE OVERHEID

De samenstelling van de beslissingsorganen van het ATO weerspiegelt de wens om het ATO tot een discussie- en werkplatform te maken voor de actoren van de stadsontwikkeling.

ALGEMENE VERGADERING

De Algemene Vergadering bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:

- > de Brusselse Hoofdstedelijke Regering;
- > de administraties, instellingen van openbaar nut en gemeenschapsinstellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- > 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Tijdens de vergadering van 27 mei 2010 benoemde de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, zijn vertegenwoordigers en op voorstel de vertegenwoordigers van de gewest-, gemeente- en gemeenschapsinstanties. De regering nam eveneens akte van de benoeming door het college van burgemeesters en schepenen van de gemeente Watermaal-Bosvoorde van zijn vertegenwoordiger.

In overeenstemming met de beslissing van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft de algemene vergadering van 18 juni 2010:

- > akte genomen van het aftreden van Jens Aerts, Olivier Bosteels, Simon Collignon, Martine Motteux, Frédéric Raynaud, Kurt Custers, Danielle Jacobs, Jean-Claude Moureau, Geneviève Origer, Benoît Périlleux, Anne Dirix;
- > aanvaard als lid: Antoine Crahay, Pierre Dejemeppe, Jonas De Meyer, Caroline Grillet, Thierry Mercken, Bernard Van Nuffel, Arlette Verkruyssen, Bénédicte Wilders, Patrick Andres, Philippe Barette, Pierre-Yves Bolus, Vincent Carton, Patrick Crahay, Patrick Debouverie, Corentin Dussart, Yves Frémal, Ann Geets, Martine Gossuin, Catherine Grosjean, Denis Mertens, Mathieu Voets, Tristan Roberti.

Sinds 18 juni 2010 is de algemene vergadering als volgt samengesteld:

Vertegenwoordigers van de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering:

- Pierre Dejemepe, voorzitter (voor de minister-president);
- Arlette Verkruyssen (voor de minister van Financiën en Begroting);
- Antoine Crahay (voor de minister van Leefmilieu en Stadsvernieuwing);
- Caroline Grillet (voor de minister van Mobiliteit en Openbare Werken);
- Bénédicte Wilders (voor de minister van Economie en Werk);
- Thierry Mercken (voor de staatssecretaris van Stedenbouw en Openbare Netheid);
- Jonas De Meyer (voor de staatssecretaris belast met mobiliteit);
- Bernard Van Nuffel (voor de staatssecretaris belast met huisvesting).

De vertegenwoordigers van de gewestelijke administraties, instellingen van openbaar nut en gemeenschapsinstellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

- Philippe Barette (Mobiël Brussel);
- Patrick Crahay (Directie Stadsvernieuwing van het BROH);
- Corentin Dussart (Beheers- en coördinatiecel EFRO 2007-2013);
- Ann Geets (Directie Studies en Planning van het BROH);
- Patrick Andres (MIVB);
- Pierre-Yves Bolus (Atrium);
- Vincent Carton (Leefmilieu Brussel);
- Yves Frémal (Net Brussel);
- Martine Gossuin (GOMB);
- Catherine Grosjean (GHMB);
- Denis Mertens (Gewestelijke Vennootschap van de Haven van Brussel);
- Patrick Debouverie (Administration de la Commission communautaire française – Cocof);
- Mathieu Voets (Administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie – VGC).

Vertegenwoordigers van de 19 gemeenten:

- Christian Ceux (Stad Brussel);
- Jean-Marie Colot (Gemeente Sint-Agatha-Berchem);
- Marianne Courtois (Gemeente Vorst);
- Chantal De Saeger (Gemeente Ganshoren);
- Willem Draps (Gemeente Sint-Pieters-Woluwe);
- Daniel Fuld (Gemeente Ukkel);
- Nathalie Gilson (Gemeente Elsene);
- Didier Gosuin (Gemeente Oudergem);
- Cécile Jodogne (Gemeente Schaarbeek);
- Paul Leroy (Gemeente Jette);
- Cathy Marcus (Gemeente Sint-Gillis);
- Ahmed Medhoune (Gemeente Sint-Joost-ten-Node);
- Philippe Moureaux (Gemeente Sint-Jans-Molenbeek);
- Martine Regniers (Gemeente Evere);
- Tristan Roberti (Gemeente Watermaal-Bosvoorde);
- Nadine Sonck (Gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe);
- Didier van Eyll (Gemeente Etterbeek);
- Anne-Marie Vanpévenage (Gemeente Anderlecht);
- Natacha Wyns (Gemeente Koekelberg).

RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:

- > de Brusselse Hoofdstedelijke Regering;
- > de administraties, instellingen van openbaar nut en gemeenschapsinstanties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- > de Stad Brussel en 5 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Als gevolg van de oprichting van de regering na de verkiezingen van juni 2009 vertegenwoordigden sommige leden van de raad van bestuur demissionaire regeringsleden. Hun vervangers werden benoemd als toehoorder, in afwachting van hun benoeming door de regering als lid van de algemene vergadering en hun benoeming als bestuurder door de algemene vergadering.

De buitengewone algemene vergadering van 18 juni 2010 benoemde de volgende bestuurders:

Vertegenwoordigers van de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering:

- Pierre Dejemeppe, voorzitter;
- Arlette Verkruyssen, penningmeester;
- Antoine Crahay, secretaris;
- Caroline Grillet, eerste vicevoorzitter;
- Bénédicte Wilders, tweede vicevoorzitter;
- Thierry Mercken;
- Jonas De Meyer;
- Bernard Van Nuffel.

Vertegenwoordigers van de gewestelijke administraties, instellingen van openbaar nut en gemeenschapsinstanties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

- Philippe Barette;
- Patrick Crahay;
- Corentin Dussart;
- Ann Geets;
- Patrick Andres;
- Pierre-Yves Bolus;
- Vincent Carton;
- Yves Frémal;
- Martine Gossuin;
- Xavier Leroy;
- Denis Mertens.
- Patrick Debouverie;
- Mathieu Voets.

Vertegenwoordigers van de gemeenten (onveranderd):

- Christian Ceux;
- Marianne Courtois;
- Willem Draps;
- Cécile Jodogne;
- Cathy Marcus;
- Philippe Moureaux.

VERGADERINGEN

De **statutaire algemene vergadering** kwam bijeen op 18 juni om het jaarverslag 2009, de inkomsten- en uitgavenrekening 2009 en de begroting 2010 goed te keuren.

Er werd een **buitengewone algemene vergadering** gehouden om de nieuwe leden te aanvaarden en de nieuwe bestuurders te benoemen.

De **raad van bestuur** kwam zeven keer samen: 15 januari, 26 maart, 23 april, 18 juni, 16 juli, 15 oktober en 10 december 2010. ■

TERRITORIALE ONTWIKKELING

De eerste opdracht van de territoriale ontwikkeling is gericht op de ontwikkeling van de strategische gebieden en de operationalisering van grote stadsprojecten met gewestelijke uitstraling in die gebieden.

Met de aanwerving van het departementshoofd Territoriale ontwikkeling en twee projectleiders kon de opdracht begin januari 2010 van start gaan.

De raad van bestuur stede op 15 januari 2010 voor dat het agentschap de ontwikkeling van tien strategische gebieden zou volgen, met een nadere uitwerking van de opdracht voor elk gebied. De tien gebieden zijn: Thurn & Taxis, Heizel, RTBF-VRT, Josaphat, Delta, Europese wijk, Zuid, Weststation, Schaarbeek-Vorming en Kruidtuin (voormalig Rijksadministratief Centrum). Op 27 januari stemde de regering in met dit voorstel.

WERKMETHODE

Het agentschap werkt als interface tussen de publieke en private partijen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van een strategisch gebied. Het zorgt ervoor dat de juiste omstandigheden worden gecreëerd om de strategische doelstellingen van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering te respecteren en dat de principes van de ruimtelijke ordening van elk gebied concreet worden vertaald. Het vervult daarbij de volgende taken:

- > de verbintenissen van alle partners en de tijdschema's opvolgen;
- > kansen en moeilijkheden identificeren;
- > operationele voorstellen doen (bv. publiek-private samenwerking);
- > proactieve samenwerking tussen de betrokken partijen van het project organiseren;
- > actief deelnemen aan de zoektocht naar investeerders die zich in het gebied willen vestigen;
- > nagaan of het project past in een beleid van duurzame ontwikkeling;
- > letten op de kwaliteit van het project, in nauwe samenwerking met het BROH (DSP en DSV) en de bouwmeester (bMa);
- > de definitie van de voorzieningen verder uitwerken;
- > de burgerparticipatie organiseren, vooral in samenwerking met het middenveld;
- > tijdens het hele proces een adequate communicatie over de evolutie van het project verzorgen.

In eerste instantie concentreerde het agentschap zich op de verzameling en kennisneming van de relevante documenten voor een goed begrip van de strategische gebieden. Daartoe nam het systematisch contact op met alle betrokken partijen: de ministeriële kabinetten, de gemeenten – politici en ambtenaren –, gewestelijke en paragewestelijke administraties, verenigingen en publieke en private ontwikkelaars en aannemers.

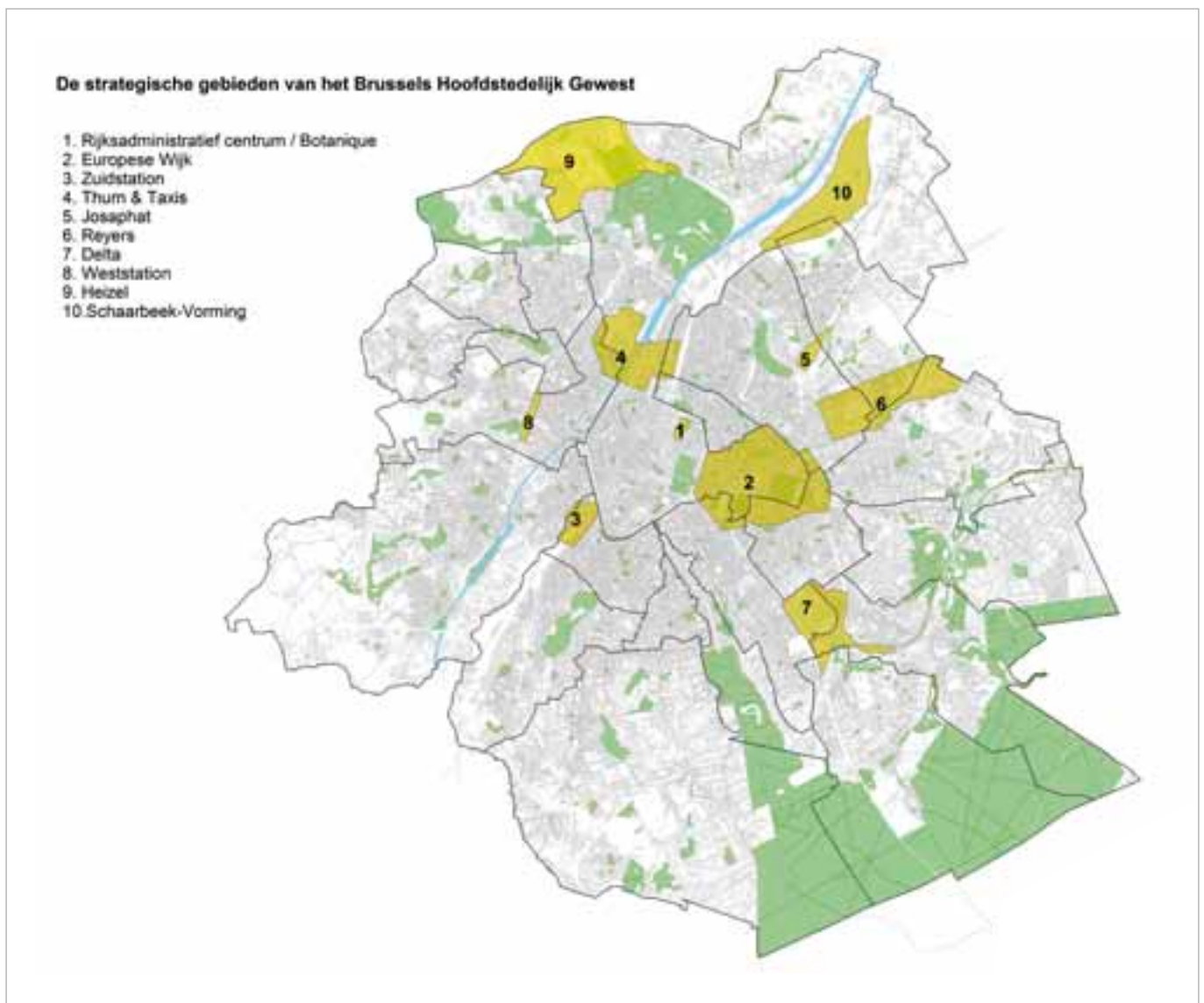
Daarna stelde het team een werkmethode op om de projecten te operationaliseren. Deze methode werd uitgewerkt tijdens de begeleiding van het gebied Thurn & Taxis en het hele jaar door uitgetest. Ook hierna zal de methode verder evolueren door middel van een interactief proces.

De grote principes zijn de volgende:

- > de informatie over elk strategisch gebied centraliseren en regelmatig bijwerken;
- > deze informatie ter beschikking stellen aan alle betrokkenen, met name via de website van het ATO;
- > begeleidingscomités opzetten voor de coördinatie van de publieke en private partijen van de projecten;
- > regiobrede begeleidingscomités opzetten voor de strategische gebieden om gemeenschappelijke vraagstukken aan te pakken, met name in verband met duurzame ontwikkeling en grote infrastructuurprojecten;
- > vastgoedanalyses maken, zoals een analyse van de markt of van de mogelijke samenwerkingsvormen;
- > bijkomende studies opzetten naar bijvoorbeeld stedenbouwkundige, juridische of economische aspecten;
- > stedenbouwkundige, juridische en operationele middelen identificeren om bepaalde projecten te ontwikkelen;
- > publieke en private projectontwikkelaars in contact brengen met de facilitatiedienst Duurzame wijken en Leefmilieu Brussel zodat zij strategieën en methoden kunnen uitwerken om de strategische gebieden te ontwikkelen tot echte duurzame wijken.

STRATEGISCHE GEBIEDEN

Het ATO richt zich hoofdzakelijk op de ontwikkeling van de strategische gebieden waarvoor de regering een richtschema heeft aangenomen: Thurn & Taxis, Europese wijk, Kruidtuin/Rijksadministratief Centrum en RTBF-VRT.

Hefboomgebied 5 Thurn & Taxis

Richtschemata goedgekeurd in december 2008

Het richtschema Thurn & Taxis bestrijkt een gebied van 45 hectare. Het schetst de klijlijnen voor de ontwikkeling van het terrein, namelijk: gemengde functies, een groot centraal gelegen stadspark, behoud van het industriële erfgoed, duurzame ontwikkeling en de toegankelijkheid van het terrein voor de aangrenzende wijken.

Synthesenota en projectfiches

Het agentschap gebruikte zijn werkmethode voor het eerst met dit gebied. De synthesenota schetst het strategische, reglementaire en operationele kader voor de ontwikkeling van het gebied van Thurn & Taxis in de breedste zin, naast een overzicht van de activiteiten van de overheid en de privésector voor de ontwikkeling van het gebied. Daarna volgt een opsomming van alle betrokken publieke en private partijen, met een fiche voor elk project dat in het gebied plaatsvindt. Het opstellen van de fiches vraagt veel contacten met de betrokkenen. Ze worden regelmatig bijgewerkt en zijn beschikbaar op de website van het ATO.

De synthesenota werd op 26 maart 2010 voorgesteld aan de raad van bestuur en ter beschikking gesteld aan alle betrokkenen van het gebied.

Informatievergadering

De informatievergadering op 2 april 2010 verzamelde alle partijen uit de overheid, de privésector en het middenveld die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het gebied in de breedste zin (een honderdtal deelnemers).

Bij deze gelegenheid presenteerde het agentschap zijn opdracht en zijn methodologie. De belangrijkste publieke en private organisaties presenteerden hun project: de projectontwikkelaar van Thurn & Taxis, de ceo van Atenor, de MIVB, de Haven, Leefmilieu Brussel, de GOMB... Tijdens de vergadering werd een stand van zaken opgemaakt van de ongeveer 60 projecten op het terrein van Thurn & Taxis.

Begeleidingscomités

Begeleidingscomité Groene Ruimte

In 2010 kwam het begeleidingscomité voor de groene ruimte drie keer bij elkaar.

Op 21 mei 2010 werden de bouwheren, grondeigenaars en toekomstige beheerders van het lint van 11 groenvoorzieningen op het terrein en in de onmiddellijke omgeving geïdentificeerd. Het ATO maakte originele kaarten.

Op 5 juli 2010 werd een studiereis georganiseerd naar het Park Spoor Noord in Antwerpen voor de leden van de raad van bestuur en de gemeentelijke en gewestelijke administraties. Er werd een bezoek gebracht aan het park in het gezelschap van de lokale autoriteiten, onder wie de stadsbouwmeester (zie het hoofdstuk 'Een dynamische communicatie').

Leefmilieu Brussel liet een stedenbouwkundige en landschappelijke studie uitvoeren naar de groene ruimte om een coherente visie op de aanleg hiervan te krijgen. Op 1 september 2010 wees de jury onder voorzitterschap van de bMa, waarvan het ATO deel uitmaakte, hiervoor het studiebureau MDP (Michel Desvigne) aan.

Op 6 oktober organiseerde het ATO een dag om de uitvoerder van de studie te informeren, waarvoor zo'n tien personen waren uitgenodigd, als vertegenwoordigers van de overheid, de projectontwikkelaar en de burgermaatschappij.

Tijdens de tweede bijeenkomst van het begeleidingscomité op 12 oktober werden de inhoud en de methode van de landschapsstudie goedgekeurd, waarbij de leden hun verwachtingen overmaakten aan het studiebureau.

Op advies van Michel Desvigne organiseerde het ATO op 22 oktober een bezoek aan het park op het Ile Séguin – het voormalige terrein van Renault in Boulogne-Billancourt – en de Jardins d'Eole in Parijs (zie het hoofdstuk 'Een dynamische communicatie').

De derde bijeenkomst van het begeleidingscomité op 17 november sloot de fase 'analyse van de bestaande situatie' af.

Begeleidingscomité Huisvesting

De eerste bijeenkomst van het begeleidingscomité Huisvesting vond plaats op 17 mei 2010. Op basis van een kaart van het ATO werden samen met de betrokken personen alle huisvestingsprojecten in het gebied besproken.

Vervolgens had het ATO een ontmoeting met de belangrijkste overheidsinstanties op het gebied van huisvesting: het kabinet van de minister van Leefmilieu, het kabinet van de staatssecretaris van Huisvesting, de GOMB, de BGHM, de GIMB. Die ontmoetingen waren bedoeld om na te gaan welke mogelijkheden en middelen er zijn om de geconventioneerde en sociale woningen in het gebied uit te breiden.

Het ATO maakte gedetailleerde originele kaarten van de bestaande huisvesting per type (sociaal, geconventioneerd, vrij) op het hele observatiegebied Thurn & Taxis. Dat werd mogelijk gemaakt door de medewerking van de overheidsinstanties en bracht naar voren dat het aandeel nieuwe projecten ten opzichte van de bestaande situatie relatief groot is.

Begeleidingscomité Mobiliteit

Op 11 juni 2010 vond een eerste bijeenkomst van het begeleidingscomité plaats om de vorderingen van de tramlijn en de aanleg van de Havenlaan te bespreken. Tijdens deze vergadering besloot het kabinet van de minister dat het nuttig was om Mobiel Brussel een sociaaleconomische studie te laten uitvoeren om het exacte traject van de tramlijn te bepalen.

Daarnaast nam het ATO deel aan de bijeenkomsten van het begeleidingscomité van de Picardbrug (een project van Beliris). Eind 2010 bevond dit project zich in de ontwerpfase. Tijdens de vergadering van 29 november 2010 werd een aantal opmerkingen doorgegeven aan het studiebureau.

Vraagstukken rond de bescherming en waardering van het erfgoed

Hoewel er nog geen begeleidingscomité voor dit thema is, organiseerde het ATO ontmoetingen en werkvergaderingen met het kabinet van de minister-president die belast is met erfgoed, de directie Monumenten en Landschappen van het BROH, Infrabel, B-Holding, het OCMW van de Stad Brussel en de Haven van Brussel.

Het ATO stelde een inventaris op van het erfgoed in het gebied (in de vorm van gedetailleerde fiches) om een betere kennis van het vastgoed te krijgen (staat, oppervlakte, eigenaar) voor een eventuele herbestemming die de ontwikkeling van het gebied ten goede komt.

Bruxelles Fabrique kreeg de opdracht om een historische studie en een volledig fotografisch overzicht van de gebouwen te maken (onder leiding van de expert Guido Vanderhulst).

Drie erfgoederen kregen meer bijzondere aandacht: de monumentale Jubelfeestbrug, het Byrrhcentrum en de Watertoren:

- > Na gesprekken tussen het kabinet van de minister-president en het ATO werd de renovatie van de Jubelfeestbrug aan een grondig onderzoek onderworpen.
- > Er werden en worden bilaterale ontmoetingen en werkgroepen georganiseerd om de delicate relaties tussen het Byrrhcentrum (oprichting van een bedrijventerminum en een kinderdagverblijf van het OCMW van Brussel in het kader van het EFRO) en het TIR Centrum (eigendom van de Haven van Brussel) te regelen.
- > De toekomst van de watertoren (eigendom van B-Holding) en de herbesteding worden onderzocht.

Het ATO helpt de projectontwikkelaars en aannemers zo veel mogelijk bij hun werkzaamheden in het gebied. Daarvoor kan het gebruikmaken van zijn uitgebreide, algemene kennis van alle ontwikkelingen in het gebied.

Opvolging van de lopende administratieve procedures

Bijzonder bestemmingsplan (bbp)

De Stad Brussel gaf het studiebureau Agora in januari 2010 de opdracht om een bbp voor het gebied uit te werken. Op het verzoek van de Stad Brussel neemt het agentschap deel aan het begeleidingscomité van het milieueffectenrapport (mer).

Stedenbouwkundige vergunning voor het ggb 6A

De eerste grootschalige stedenbouwkundige vergunning voor het ggb 6A werd afgeleverd op 16 februari 2010. Die heeft betrekking op in totaal 219 532 m², waarvan 88 000 m² woningen, 34 000 m² kantoren, 58 000 m² winkels en culturele voorzieningen en 14 000 m² productieactiviteiten.

Stedenbouwkundige vergunning voor het ggb 6B

Op 5 maart 2010 werd een stedenbouwkundige vergunning aangevraagd voor de toekomstige hoofdzetel van Leefmilieu Brussel (17 592 m²), een ondergrondse parkeergarage (324 plaatsen) en de inrichting van de openbare ruimte langs de Havenlaan. Het agentschap maakt deel uit van het begeleidingscomité van het milieueffectenrapport, dat de coherentie van de geanalyseerde opties met de lopende landschapsstudie van Leefmilieu Brussel nagaat.

Informatie en participatie van burgers

De burgerparticipatie in de ontwikkeling van het gebied is toegewezen aan BRAL. In 2010 rondde de raad zijn opdracht af met een informatieweek over het gebied, met onder andere themadebatten en bezoeken op het terrein voor de buurtbewoners en betrokkenen van de wijk. Het ATO nam actief deel aan de organisatie van dit evenement, dat plaatsvond van 20 tot en met 24 april 2010. Het agentschap deed mee aan de debatten, maakte de verslagen en presenteerde een diashow van enkele projecten die representatief zijn voor de huidige en toekomstige ontwikkeling van het gebied.

Op 8 november 2010 presenteerde het ATO opnieuw een stand van zaken van de ontwikkeling van het gebied in het gemeenschapscentrum Maritiem in Sint-Jans-Molenbeek.

Hefboomgebied 6 Kruidtuin

Richtschemata goedgekeurd in november 2006

Het richtschema van het hefboomgebied 6 Kruidtuin schetst de omvorming van het voormalige Rijksadministratief Centrum (RAC) in een gemengde wijk, de heraanleg van de lanen en de aanleg van een groene wandelboulevard tussen het stadscentrum en de wijken van Sint-Joost-ten-Node voorbij de Kruidtuin. De verbinding tussen het RAC en de omringende woonwijken is een belangrijk aandachtspunt.

Synthesenota en projectfiches

Volgens dezelfde methode als voor het gebied Thurn & Taxis werd een synthese gemaakt van de vorderingen in de uitvoering van het richtschema en werden projectfiches opgesteld.

Dit document werd op 18 juni 2010 voorgesteld aan de raad van bestuur en ter beschikking gesteld aan alle betrokken partijen van het gebied.

Het ATO lichtte enkele belangrijke projecten uit, zoals:

- > de ontwikkeling van het ggb RAC;
- > de overkapping van de Victoria Reginalaan;
- > de heraanleg van de Kruidtuin-, Pacheco-, Berlaimont- en Sint-Lazaruslaan;
- > de aanleg van een nieuwe tramlijn tussen het Noordstation en het Centraal Station via de Pachecolaan.

Informatievergadering

De informatievergadering van 25 juni 2010 verzamelde alle publieke en private partijen, zoals projectontwikkelaars en architecten van het RAC-project, medewerkers van de Stad Brussel die het bbp uitwerken en ambtenaren van het ministerie (BROH, DML, DSV, DSP), van de MIVB, Beliris en Leefmilieu Brussel.

Begeleidingscomité

Het begeleidingscomité Openbare ruimte en groene ruimte

Dit begeleidingscomité kwam samen op 9 september 2010 en maakte een stand van zaken op van de verschillende projecten in de openbare ruimte die in het richtschema staan. Een daarvan is de overkapping van de Victoria Reginalaan, waarvoor het agentschap een gedetailleerd dossier samenstelde. Dit project is immers van groot belang, omdat het enerzijds de Vijfhoek verbindt met de wijken van Sint-Joost-ten-Node en Schaarbeek en anderzijds de Kruidtuin meer waarde geeft, omdat de hinder van het autoverkeer op de kleine ring tot een minimum beperkt wordt.

Opgvolging van stedenbouwkundige procedures en studies

Het bbp Rijksadministratief Centrum

Het ggb van het RAC moet worden gedefinieerd door een bbp. De uitwerking van het bbp Pacheco wordt gestuurd door de Stad Brussel. Een eerste versie van het bbp onderging in de tweede helft van 2010 een openbaar onderzoek. Op grond van de opmerkingen die daaruit voortkwamen, besloot de Stad in overleg met het Gewest om bijkomende elementen van het milieueffectrapport (mer) te bestuderen. Dat rapport moet in de loop van 2011 klaar zijn. Het ATO neemt deel aan de begeleidingscomités van het milieueffectenrapport (mer).

De heraanleg van de Sint-Lazaruslaan

In het kader van het wijkcontract 'Middaglijn van Brussel' lanceerde de gemeente Sint-Joost-ten-Node eind 2010 een definiëeringsstudie naar de heraanleg van de Sint-Lazaruslaan en de omgeving, vanaf het Noordstation tot de Kruidtuinlaan. De studie wordt uitgevoerd door het bureau Suède 36 en is bedoeld om het kader en de principes voor de heraanleg van de Sint-Lazaruslaan te onderzoeken. De resultaten van de studie worden in maart 2011 verwacht. Het ATO nam evenals andere gewestelijke instanties deel aan het begeleidingscomité van deze studie. Daarnaast werd het agentschap door de gewestelijke autoriteiten gevraagd om de toekomstige taak van het opdrachtgeverschap te coördineren en de gemeente Sint-Joost-ten-Node te helpen bij haar taken als opdrachtgevende overheid.

De nieuwe tramlijn op de Pachecolaan

Deze nieuwe tramlijn is opgenomen als doelstelling in 2018 in het kader van het Iris II-plan. Het traject zal grondig worden onderzocht in het kader van een sociaaleconomische studie naar de ontsluiting van het terrein van Thurn & Taxis door middel van het openbaar vervoer. Het ATO neemt deel aan het begeleidingscomité van deze studie.

Informatie en participatie van burgers

Zoals in het geval van het gebied Thurn & Taxis nam het agentschap actief deel aan de informatieweek die BRAL organiseerde voor de betrokkenen van het gebied en vooral de bewoners. De week liep van 16 tot en met 22 mei 2010 in het Congresstation. Ook hier zorgde het agentschap voor de verslagen van de debatten.

Hefboomgebied 12 RTBF-VRT

Richtschema goedgekeurd in november 2010

Dit gebied met een oppervlakte van 175 hectare bestaat uit een mozaïek van wijken met veel verschillende stedelijke functies, die vaak weinig met elkaar verbonden zijn. Op basis van die vaststelling stelt het richtschema een reeks maatregelen voor, die zijn verdeeld in 5 grote projecten die de coherentie tussen de wijken moeten herstellen. De voorstellen zijn ook gebaseerd op de vele bestaande projecten door zowel publieke als private organisaties.

De uitvoering van het richtschema vereist een verdeling van de taken tussen de publieke en semi-publieke Brusselse instanties en soms ook de betrokkenheid van de privésector. Daarnaast zijn er bijkomende voorbereidende studies nodig. Daarom moet het geheel van de projecten eerst worden gepland, gerangschikt en vertaald in operationele termen. Deze fase startte eind 2010, met de goedkeuring van het richtschema.

Daar tegenover zijn sommige bestaande projecten die eveneens in het richtschema staan al goed gevorderd en worden ze voortgezet, zoals de verbouwing van de RTBF, de gebouwen die het Gewestelijke Huisvestingsplan voorziet in de Reyers- en Strijdoslaan en de transformatie van leegstaande kantoorgebouwen in de Marcel Thirywijk.

Synthesenota en projectfiches

Tussen de voltooiing van het richtschema door het studiebureau in 2009 en de goedkeuring door de regering eind 2010 zijn de verschillende sectoren en bepaalde projecten geëvolueerd. Het agentschap heeft dus een synthesenota en projectfiches opgesteld.

Sinds december 2010 werkt het ATO aan de bestudering van de operationele uitvoering van dit richtschema.

Transformatie van kantoorgebouwen

Het ATO is uitgenodigd om deel te nemen aan de opvolging van de studie naar de omvorming van kantoren in woningen. Een van de belangrijkste gebieden in Brussel voor dit soort ingrepen is de wijk rond de Kolonel Bourglaan en de Marcel Thiry- en Pleiadenlaan.

Europese Wijk

Richtschemas goedgekeurd in april 2008

De grootste uitdaging voor de Europese ecowijk zoals die wordt geschetst in het richtschema van de Europese wijk, is de omvorming van de wijk in een dichte en gemengde stadswijk, waar de grootste concentratie van Europese en internationale banen van het Gewest samengaat met gevarieerde woningen, handelszaken en buurtvoorzieningen. Die mix van functies zal ingebed zijn in een stedelijke omgeving van hoge kwaliteit, met een aangename openbare ruimte en grote toegankelijkheid van de parken en de culturele instituten die ruimschoots aanwezig zijn in dit gedeelte van Brussel.

Daarnaast volgt het richtschema de doelstellingen van de regering om het globale volume van het gemotoriseerde verkeer met 20% te verminderen.

Op architecturaal en stedenbouwkundig gebied vraagt het richtschema de toepassing van strenge milieunormen en hoge energieprestaties voor de gebouwen (epb). Deze maatregelen kunnen worden geconcretiseerd via maatregelen zoals de verplichting vanaf dit jaar om de passiefnorm te respecteren voor alle nieuwe overheidsgebouwen, niet alleen in de Europese wijk, maar in het hele Gewest. Deze maatregel zal vanaf 2015 gelden voor alle gebouwen, dat wil zeggen één jaar voordat de Europese richtlijn over dit onderwerp van toepassing wordt.

Het richtschema noemt eveneens 12 stedenbouwkundige en architecturale actieprogramma's, zoals het Stadsproject Wet, de heraanleg van het Schumanplein, de inrichting van de esplanade voor het Europees Parlement, de heraanleg van de Etterbeeksesteenweg tot een stadsboulevard en de heraanleg van het Leopoldpark en het Jubelpark.

Sinds 2005 is de afgevaardigde van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de ontwikkeling van de Europese wijk verantwoordelijk voor de uitwerking van het richtschema en de opvolging van de uitvoering, in samenwerking met het BROH en Mobiel Brussel. Sinds september 2010 volgt het agentschap de opvolging actief op, in nauwe samenwerking met de afgevaardigde. Deze samenwerking wordt in 2011 voortgezet door middel van een consultancyopdracht voor het ATO.

Stadsproject Wet

Van de 12 actieprogramma's is het Stadsproject Wet opgezet als hefboom voor het creëren van een gemengde wijk. De internationale stedenbouwkundige wedstrijd werd gelanceerd in april 2008 en een jaar later gewonnen door Atelier de Portzamparc. Het project verenigt een hoge dichtheid met de aanleg van de openbare ruimte, de integratie met het naburige stedelijke weefsel en een symbolische stedelijke vorm.

Op 16 december 2010 besloot de regering om een gewestelijke stedenbouwkundige verordening (gsv) te lanceren voor de perimeter van het Stadsproject Wet, in afwachting van het bijzonder bestemmingsplan (bbp). Het ATO heeft de opdracht gekregen om deze gsv uit te werken in samenwerking met het BROH.

Om de haalbaarheid van het project te garanderen, kreeg het advocatenkantoor NautaDutilh in 2009 de opdracht om de juridische aspecten van de uitvoering van het project voor te stellen, met name de 'geïntegreerde ontwikkeling per blok' die de voor- en nadelige effecten binnen één stratenblok regelt. Het ATO onderzocht andere mogelijkheden: de overdracht van bouwrechten ('transferable development rights'), de techniek om ontwikkelingsrechten te verdienen door het realiseren van maatschappelijke doelen ('incentive zoning'), proportionele verdeling van de bouwrechten tussen de eigenaars... Het onderzoek gaat voort in 2011 met het doel om de regering één systeem voor te stellen voor de gehele perimeter.

Eind 2010 bestelde het ATO bij het vastgoedadviesbureau DTZ een studie naar de economische en financiële haalbaarheid van het Stadsproject Wet. Die studie moet vooral nagaan hoeveel stedenbouwkundige lasten in de perimeter opgelegd kunnen worden. De resultaten worden verwacht in zomer 2011.

Opmenging van de ontwikkeling van de Europese wijk

Het ATO begeleidt de concretisering van andere stedenbouwkundige en architecturale programma's:

- > opvolging van de uitwerking van het mobiliteitsplan voor de Europese wijk, die sinds 2008 plaatsvindt onder leiding van Beliris;
- > opstelling van een samenwerkingsakkoord tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de gemeente Elsene en het Europees Parlement over de organisatie van evenementen op de esplanade voor het Europees Parlement;
- > afwerking en opvolging van de studie naar de ontsluiting van het Leopoldpark en de omgeving, die sinds 2010 plaatsvindt onder leiding van Beliris;
- > opvolging van de wedstrijd voor de heraanleg van het Schumanplein, in november 2009 gelanceerd door Beliris;
- > deelname aan de jury van de wedstrijd voor de opening van een Huis van de Europese Geschiedenis in het Eastmangebouw in het Leopoldpark in 2014 en de begeleiding van het Europees Parlement bij de stappen om een stedenbouwkundige vergunning te verkrijgen.

Hefboomgebied 13 Delta

Het hefboomgebied 13 Delta ligt op het grondgebied van Elsene, Oudergem en Watermaal-Bosvoorde en bestaat uit een braakliggend spoorweggebied van +/- 10 ha, omringd door de campus van de ULB-VUB, het bus- en metrodepot van de MIVB en het verlengde van de snelweg E411 tot het Hermann-Debrouxviaduct.

Een globale visie voor dit gebied is van strategisch belang, zowel voor de herwaardering van deze toegang tot de stad vanaf de E411, als voor het bouwprogramma dat op de driehoek gerealiseerd kan worden.

De uitwerking van het richtschema Delta werd in 2007 toegewezen aan het studie bureau Aménagement Sc. De goedkeuring is echter opgeschort in afwachting van de definitieve beslissing van de Europese Commissie, nadat die in juli 2008 informatie had gevraagd over de gebieden die kunnen beantwoorden aan de vastgoedbehoeften van de Europese Commissie.

Niettemin heeft het agentschap ontmoetingen gehad met het BROH, het studie bureau, de drie betrokken gemeenten en de belangrijkste partijen voor de ontwikkeling van dit gebied (CHIREC, ULB, Immobel...).

In december 2009 gaf de Commissie blijk van een duidelijke interesse in het Deltagebied en werden diepgaande besprekingen gestart met de Maatschappij voor de Verwerving van Vastgoed (MVV), de eigenaar van het terrein.

De afgevaardigde voor de ontwikkeling van de Europese wijk kreeg de opdracht van het kabinet van de minister-president om dit dossier te volgen, op grond van de verbanden met de Europese instellingen.

Zo kwam het dat het agentschap, in samenwerking met de afgevaardigde, de volgende activiteiten ontplooiden:

- > ondersteuning van de MVV om de expliciete en bijkomende vragen van de Europese Commissie te beantwoorden over de haalbaarheid van de bouw van nieuwe kantoren op het Deltagebied tegen 2020 (september 2010);
- > actieve opvolging van de technische studies (o.a. nutsvoorzieningen, bodemstabiliteit) en de stedenbouwkundige haalbaarheidsstudies die de MVV heeft besteld;
- > redactie van een syntheserapport van deze studies, dat elementen biedt voor het beantwoorden van de vragen van de Europese Commissie. Dit rapport is begin januari 2011 bezorgd aan de commissie.

Op het gebied van mobiliteit heeft het ATO een contract afgesloten voor de ondersteuning van het opdrachtgeverschap met het bureau Construct-Eco bvba om te kunnen beschikken over een bijgewerkte totaalvisie en om de impact van de verdichtingsprojecten op de mobiliteit in en rond de zone te onderzoeken.

Deze stappen vormen een grote vooruitgang in het ontwikkelingsproces van het Deltagebied.

Heizel

De Heizelvlakte is een strategisch gebied dat is opgenomen in het Plan voor de Internationale Ontwikkeling en dat eigendom is van de Stad Brussel.

De heraanleg van de vlakte moet met name ruimte bieden voor een internationaal congrescentrum, een winkelcentrum, een vrijetijdscentrum met een toeristisch en sportief aanbod en een concertzaal met 15000 plaatsen. Deze reorganisatie van de functies en de activiteiten biedt bovendien de gelegenheid om de gehele openbare ruimte en de toegankelijkheid van het gebied aan een onderzoek te onderwerpen. Dit project kreeg de naam NEO en biedt de eerste globale visie sinds de Wereldtentoonstelling van 1958.

De Stad heeft het bedrijf EXCS de opdracht gegeven om een richtschema op te stellen en uit te voeren. De rol van het ATO is dus vooral om EXCS te ondersteunen door deelname aan jury's, het formuleren van kritische analyses tijdens verschillende stadia van het project en de contacten tussen het opdrachtgeverschap en het studiebureau en de diverse overheidsinstanties die betrokken zijn bij de ontwikkeling van de Heizelvlakte, zoals Mobiel Brussel, Leefmilieu Brussel, de MIVB en het BROH.

Op 18 en 19 april 2010 nam het departementshoofd Territoriale ontwikkeling deel aan de jury die de twee winnende architectuur- en stedenbouwbureaus moest selecteren.

Deze twee bureaus werd vervolgens gevraagd om hun offerte mondeling toe te lichten en te verdedigen. De jury, die de titel 'begeleidings- en kwaliteitscomité' kreeg, ontving hen op maandag 21 juni 2010 en bracht zijn advies uit over welk bureau de studie moest uitvoeren.

Na de onderhandeling benoemde het college van de Stad Brussel op 24 september 2010 het bureau KCAP tot hoofdarchitect van de Heizelvlakte.

Op 11 oktober werd het ATO uitgenodigd voor een eerste contact met KCAP.

Josaphat

Het Josaphatgebied is een voormalig spoorweggebied dat zich uitstrekt aan weerszijden van de grens tussen de gemeenten Schaarbeek en Evere. Het gebied wordt door midden gesneden door de spoorweg en bestaat uit een westelijk braakliggend deel (ggb 13) en een deel dat is bestemd als een gebied voor stedelijke industrie in het gbp en waarop nog steeds industriële activiteiten plaatsvinden. Het zuidoostelijke gedeelte wordt in het gbp bestemd als sport- en vrijetijdzone. Het totale gebied bestrijkt een oppervlakte van ongeveer 30 hectare.

Het gbp legde in 2001 de krijtlijnen voor de ontwikkeling van het ggb vast. Op 29 januari 2004 bracht de Brusselse Hoofdstedelijke Regering de gemeenten Schaarbeek en Evere samen om gezamenlijk twee overkoepelende bbp's voor de totale zone uit te werken. De studie werd toegewezen aan het bureau ACP.

In 2006 verwierf het Gewest de terreinen in het gebied van gewestelijk belang en het gebied voor stedelijke industrie, via de MVV.

In 2008 moesten de studies voor de uitwerking van de bbp's en het milieueffectenrapport worden onderbroken na de vraag naar informatie over de gebieden die tegemoet kunnen komen aan de behoeften van de Europese Commissie. De keuze van de Europese Commissie moest worden afgewacht om het ontwikkelingsproject te kunnen bevestigen.

Op dit moment voltooit de commissie de technische en financiële haalbaarheidsstudies naar de tweede vestiging op het Deltagebied.

In het geval dat de commissie niet kiest voor Josaphat, moet het project geheroriënteerd worden.

In die context schreef het ATO een aantal nota's voor het kabinet van de minister-president:

- > een onderzoek naar de mogelijke financiering van de inrichting van het Josaphatterrein (nota's van 16 april 2010 en 24 november 2010): de belangrijkste werkzaamheden op het terrein zijn berekend door het studiebureau in het kader van een haalbaarheidsstudie voor het Gewest in 2005; deze cijfers kunnen worden bijgewerkt en geïntegreerd in een algemene berekening, met inbegrip van de aankoopkosten van het terrein en de mogelijke inkomsten van de onroerende voorheffing;
- > een ontwerpbestek voor een bijkomende haalbaarheidsstudie, met daarin in detail de bovenstaande elementen die onderzocht of opnieuw onderzocht moeten worden (nota van 21 december 2010);
- > een synthese van de juridische nota van advocatenkantoor CMS DeBacker van januari 2008 over het beheer van de terreinen van de MVV (nota van 24 november 2010);
- > een voorstel voor het tijdelijke gebruik en beheer van de braakliggende terreinen van Josaphat (nota van 24 november 2010), dus zonder de definitieve inrichting af te wachten;
- > een voorstel voor het gebruik van de uitgegraven grond voor de Schuman-Josaphat-tunnel (nota van 30 april 2010 en 24 november 2010): het uitgraven van de tunnel genereert grote hoeveelheden grond die kunnen worden gebruikt om het heuvelachtige terrein van Josaphat gelijk te trekken.

Schaarbeek-Vorming

De uitwerking van het richtschema voor het hefboomgebied 11 Schaarbeek-Vorming is toegewezen aan de tijdelijke vennootschap Studio011 (Bernardo Secchi & Paola Viganò) / Idea Consult / Mint / Ecorem / 3E.

Het bestek vermeldde vijf grote ontwikkelingspunten die het studiebureau moet onderzoeken:

- > de ontwikkeling en herstructurering van economische activiteiten in het gebied;
- > de versterking van de woonfunctie, met bescherming van de bestaande huisvesting en bestudering van een mogelijke nieuwe wijk;
- > de bouw van een grote infrastructuur, zoals een multifunctioneel voetbalstadion;
- > de verbetering van de mobiliteit vanuit het oogpunt van de duurzame ontwikkeling, waarbij prioriteit wordt gegeven aan collectief vervoer en de intermodale toegankelijkheid wordt ontwikkeld;
- > de radicale imagoverbetering van het gebied, door de aanleg van meer groen en de kwaliteitsvolle bebouwing.

Het agentschap volgt de evolutie van de studie en maakt deel uit van het begeleidingscomité. Op 24 februari 2010, tijdens de tweede bijeenkomst van dit comité, presenteerde het bureau de tweede fase van de studie: formuleren van de uitdagingen en definiëren van de opties, ruimtelijk onderzoek en infrastructuuronderzoek.

Het jaar 2010 werd hoofdzakelijk besteed aan de bilaterale ontmoetingen tussen het studiebureau en de belangrijkste overheidsinstanties die betrokken zijn bij de ontwikkeling van het gebied. Die ontmoetingen hadden tot doel de mogelijke opties nader te omschrijven, voordat werd overgegaan tot fase 3 van de studie.

REGIOBREDE ASPECTEN

In het kader van zijn opdrachten voor de operationele uitvoering van de strategische gebieden heeft het agentschap twee regiobrede onderzoeken gedaan:

- > Hoe kunnen we de duurzame ontwikkeling van de strategische gebieden garanderen?
- > Welke voorzieningen zijn er nodig in de strategische gebieden en in het algemeen in het Brussels Gewest?

Beide thema's werden in het laatste kwartaal van 2010 besproken tijdens een inleidende vergadering van de begeleidingscomités, in aanwezigheid van de gewestelijke en gemeentelijke partners. Hierbij werden de resultaten van de eerste onderzoeken of het al bestaande overheidsbeleid op dit vlak toegelicht.

Begeleidingscomité Duurzame ontwikkeling

Dit comité kwam samen op 26 november 2010 met het oog op de definitie van een strategie om de duurzame ontwikkeling van de strategische gebieden te garanderen. Het kabinet van de minister van Leefmilieu presenteerde de resultaten van het gevoerde gewestelijke overheidsbeleid en de toekomstige perspectieven voor Brussel. Daarnaast presenteerde de facilitatiedienst Duurzame wijken van Leefmilieu Brussel zijn 'Memento voor duurzame wijken'.

Begeleidingscomité Voorzieningen in de strategische gebieden

Tijdens de bijeenkomst van dit comité op 17 december 2010 presenteerde het agentschap de eerste resultaten van de inventaris van voorzieningen en diensten voor de bevolking die het ATO samenstelt in het kader van de voorbereidende onderzoeken voor het GPDO.

De bijeenkomst bood tevens de gelegenheid om dieper in te gaan op de analyse van vraag en aanbod van voorzieningen in de strategische gebieden, op het dossier over de scholen in het Brussels Gewest en op de gewenste methode om de voorzieningen te bouwen en te vestigen in de strategische gebieden, omdat de bouw van grote infrastructuur een drijvende kracht voor de ontwikkeling van deze gebieden kan zijn. Het ATO presenteerde een 'catalogus van ontbrekende voorzieningen', met daarin de grote voorzieningen waarvoor een locatie gezocht moet worden.

Het onderzoek naar deze twee thema's is gestart en loopt verder in 2011. ■

TERRITORIALE KENNIS

De territoriale kennis die het Gsso had ontwikkeld, bood het voordeel dat er een basis werd gelegd voor de territoriale observatie, die meer kennis over de sociaaleconomische context van de wijken zal genereren.

De wijkmonitoring (www.wijkmonitoring.irisnet.be) die nu wordt beheerd door het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA), publicaties als 'Brussel verandert' en colloquia als 'De week van de stad' en 'Brussel over 20 jaar' zijn succesvolle initiatieven, die een duidelijke meerwaarde hebben opgeleverd inzake toegepaste kennis voor de organisaties die actief zijn in het Gewest.

Maar om beter te beantwoorden aan de noden van de overheidsinstanties (met name regeringsorganen) en privéorganisaties (in Brussel, België en het buitenland) wil het ATO zijn rol als 'facilitator' van de kennis over de stad benadrukken. In 2010 heeft het agentschap dus de bakens uitgezet om deze verandering van methode op het gebied van territoriale kennis door te voeren, terwijl tegelijk de eerder geïnitieerde projecten naar behoren doorlopen. Het agentschap richtte zijn energie vooral op de begeleiding van de uitwerking van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO), in samenwerking met de Directie Studies en Planning (DSP) van het BROH.

HET ATO KIEST EEN ANDERE METHODE VOOR DE TERRITORIALE KENNIS

De opdracht van territoriale kennis beoogt:

- > het delen van kennis: informatie verzamelen, aanbieden en uitwisselen met publieke en private stedelijke organisaties, in Brussel en in het buitenland;
- > het ondersteunen van de besluitvorming: de Brusselse overheid begeleiden bij het nemen van beslissingen.

In 2010 concentreerde het ATO zich op het vormen van een nieuw team, dat in staat is om het gebied te analyseren met het oog op de ontwikkeling van de stad van morgen, zowel op het niveau van de wijken, het Gewest, het grootstedelijk gebied als van de stedelijke netwerken. Deze analyse is gericht op drie belangrijke punten:

- > observatie om inzicht te krijgen in het gebied via het verzamelen, verwerken en analyseren van informatie;
- > monitoring om de evolutie van de sociaaleconomische situatie en het gevoerde beleid op het gebied te volgen en de diverse tendensen te onderscheiden;

- > projectie om op basis van de resultaten van de monitoring mogelijke en/of wenselijke toekomstscenario's te schetsen, af te toetsen en voor te leggen aan de diverse publieke en private instanties.

Het ATO, de DSP en het BISA vormen samen het centrale knooppunt van de territoriale kennis. Dit knooppunt vormt de basis van het toekomstige gemeenschappelijke platform dat zal worden gevormd met de diensten voor planning en studies van het ministerie en de instellingen van openbaar nut (ION). Het doel van dit platform is het coördineren van de studies in Brussel, met de andere publieke informatieverstrekkers, de academische wereld, privépartners en de gewestelijke en gemeentelijke adviesorganen.

BELANGRIJKSTE VRAAGSTUKKEN

Het ATO concentreert zich enerzijds op thematische vraagstukken in een territoriaal verband en anderzijds op vraagstukken rond de ontwikkeling van de strategische gebieden waarmee het belast is.

Territoriale thematische vraagstukken

Het ATO focust op territoriale thema's, zoals huisvesting en bewoonbaarheid, economie en tewerkstelling, openbare voorzieningen en sociaaleconomische cohesie. Deze onderzochte thematiek kent een zekere continuïteit sinds 2007, met de nodige aanpassingen van de observatiemethode en de methode voor de kwalitatieve analyse van de sociaaleconomische situatie van het Gewest en zijn achterland, op basis van de behoeften van de gewestelijke instanties, in de eerste plaats de regering.

De lopende projecten focussen op de demografische uitdaging

Het regeerakkoord 2009-2014 identificeerde 5 uitdagingen waarmee het Gewest nu al wordt geconfronteerd of het snel zal worden. De aandacht van het agentschap gaat vooral uit naar de grote uitdaging van de bevolkingsgroei en de sociaaleconomische gevolgen daarvan. De toename van de bevolking betekent dat er behoefte zal zijn aan diensten, woningen, banen... Om deze uitdaging het hoofd te bieden, moeten de huidige situatie en de geprojecteerde behoeften tegen elkaar afgezet worden en strategieën worden voorgesteld om het grondgebied te organiseren.

Inventaris van voorzieningen en diensten aan de bevolking

Het toekomstige GPDO moet een antwoord bieden op de bevolkingstoename en de verjonging van de bevolking die we de komende tien jaar mogen verwachten. In die context coördineert het ATO de uitwerking van een cartografische en analytische inventaris van de voorzieningen en diensten aan de bevolking in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De realisatie van de inventaris is toegewezen aan de tijdelijke vennootschap BRAT-BGI. De raad van bestuur wees de opdracht toe op 23 april 2010.

Een begeleidingscomité volgt de goede uitvoering van de opdracht. Het bestaat uit vertegenwoordigers van de minister-president, het BISA en de DSP en DSV van het BROH.

De doelstelling van de opdracht is de bestaande stand van zaken van de voorzieningen in Brussel af te toetsen aan de huidige behoeften van de bevolking en de aangekondigde demografische evolutie, uitgaande van de wijken zoals die zijn afgebakend in de wijkmonitoring.

De opdracht bestaat uit twee fasen:

- > gegevensverzameling en opzetten van de database, de analytische kaarten en de kwantitatieve analyse, op 20 december 2010 afgesloten met de goedkeuring van een tussentijds rapport;
- > de kwalitatieve analyse die de vraag naar en het aanbod van diensten en voorzieningen tegen elkaar zal afzetten.

Er zijn ruim 5800 voorzieningen en diensten aan de bevolking (of locaties waar ze worden verstrekt) geïnventariseerd, gelokaliseerd, geïndexeerd en in kaart gebracht, in overeenstemming met de doelstellingen van de opdracht.

De huidige en toekomstige afstemming van de vraag en het aanbod zal worden geanalyseerd op basis van de geografische nabijheid, voorwaarden aan het aanbod en toegankelijkheid.

Om te beantwoorden aan de uitdagingen die de regering naar voren heeft gebracht en die werden overgenomen in de voorbereidende studies van het GPDO, zal het agentschap zich concentreren op de thema's onderwijs, kinderen en jongeren, tewerkstelling en opleiding, en hulp aan personen.

Kadaster van beschikbare terreinen en gebouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om scholen in onder te brengen

Op basis van de inventaris die het nodige aantal voorzieningen voor de toenemende bevolking zal bepalen, moeten tegelijk ook de mogelijke locaties voor deze voorzieningen in de belangrijkste wijken worden gevonden.

In de context van het aangekondigde scholentekort leek het opportuun om de grond- en vastgoedreserves optimaal te mobiliseren om de Brusselse scholencapaciteit zo snel mogelijk te vergroten.

De informatie over de nood aan scholen, de grondreserves en de beschikbare budgettaire middelen om het aanbod te verbeteren is vaak versnipperd. Een centralisatie en algemene verspreiding van de gegevens is dus gewenst. Er zijn veel bevoegde instanties in Brussel: de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, gemeenten en een groot aantal organiserende machten van het vrije net.

Daarnaast zijn er waarschijnlijk heel wat overheidsorganen die beschikken over vastgoed dat zou kunnen worden gebruikt om scholen op te richten of uit te breiden: de federale staat, het Gewest, de gemeenten, de OCMW's, de gemeenschappen en de paragewestelijke instellingen (GOMB, MVV, ziekenhuizen...).

Het ATO besloot om het gehele onderzoek over te dragen aan een externe dienstverlener. In december 2010 lanceerde het agentschap een consultatie voor de realisering van een 'kadaster van beschikbare locaties en/of gebouwen (publiek of privaat in de strategische gebieden) in het Brussels Gewest voor scholen'.

De doelstelling van deze opdracht is het opzetten van een database met geografische referenties waarin alle locaties, bebouwd of niet, zijn opgenomen, na een enquête van de organiserende machten van de officiële netten en de publieke grondeigenaars (evenals enkele private eigenaars in de strategische gebieden). De database zal eveneens worden omgezet naar een catalogus van fiches van alle belangrijkste locaties, met cartografische weergave en gedetailleerde vermelding van de mogelijkheden in het licht van de stedenbouwkundige, economische of andere criteria.

Taskforce 'Schoolgebouwen – Demografische evolutie in Brussel'

Als reactie op de sterke stijging van de Brusselse bevolking en het gebrek aan schoolplaatsen dat daaruit voortvloeit, richtten de regeringen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Franse Gemeenschap een speciale werkgroep op. Doelstelling: een maximaal aantal plaatsen creëren, in eerste instantie in de basisscholen en daarna in de middelbare scholen.

Elke vertegenwoordiger van een minister in de taskforce kan zich laten begeleiden door een of twee experts. Het kabinet van de minister-president koos ervoor om zich te laten bijstaan door de adviezen van het ATO. Zo kwam het dat het agentschap voor de eerste keer aanwezig was tijdens de vergadering van de taskforce in december 2010.

Het agentschap produceerde onder andere kaarten met alle projecten voor de oprichting of uitbreiding van basisscholen die naar voren kwamen uit een enquête bij de gemeenten door de CECP (Conseil de l'Enseignement des communes et des provinces), met daarbij de relevante demografische gegevens (aantal kinderen van 0 tot 3 jaar, van 3 tot 5 jaar) of stedenbouwkundige informatie (perimeter van de strategische gebieden, kwaliteit van de toegankelijkheid van de wijken).

In dezelfde optiek maakte het ATO eveneens een kaart van alle publieke huisvestingsprojecten in het Brussels Gewest. Deze gegevens zullen later tevens worden geïntegreerd in de database van het kadaster van mogelijke locaties voor scholen.

Ondersteuning van projectontwikkeling

Territoriale kennis ondersteunt eveneens de ontwikkeling van strategische gebieden en grote projecten. De kennis levert de nodige informatie en analyses voor de concretisering van deze projecten en/of voor het volgen van de evoluties in de 'observatiegebieden' die rond de strategische gebieden liggen.

Het team Territoriale kennis is nu compleet en zal zich in 2011 kunnen inzetten voor de stelselmatige observatie rond de strategische gebieden: definitie van de schaal van de analyse en de geobserveerde indicatoren, analyse van de impact van projecten op de omliggende wijken en kwantificering van de behoeften aan fysieke realisaties (woningen, voorzieningen) op basis van de sociaaleconomische situatie in het gebied in kwestie.

Het is belangrijk om een verbinding te maken tussen de studies die de projectontwikkelingen begeleiden en de regiobrede thematische onderzoeken, met name in het kader van het begeleidingscomité Duurzame ontwikkeling en het begeleidingscomité Voorzieningen in de strategische gebieden.

GEWESTELIJK PLAN VOOR DUURZAME ONTWIKKELING (GPDO)

Een nieuw gewestelijk ontwikkelingsplan is nodig om de nieuwe uitdagingen aan te gaan

De gewestregering besloot om een stadsproject uit te werken dat de grote prioriteiten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 2020 en 2040 bepaalt.

Op 20 november 2009 maakte de Brusselse regering aan het parlement haar voornemen bekend om het Gewestelijk Ontwikkelingsplan uit 2002 volledig aan te passen.

De belangrijkste opdracht van de gewestregering is het beantwoorden van de nieuwe uitdagingen waarvoor het Gewest staat:

- > de uitdaging van de bevolkingsgroei en de verjonging van de Brusselse bevolking;
- > de uitdaging van tewerkstelling, opleiding en onderwijs, nog vergroot door de effecten van de economische crisis en de bevolkingstoename, waardoor steeds meer jongeren op de arbeidsmarkt zullen komen;
- > de uitdaging van het milieu;
- > de uitdaging van de strijd tegen de sociale kloof in de stad en de armoede;
- > de uitdaging van de internationalisering.

Ambitie van het GPDO

Het GPDO:

- > is een strategisch plan;
- > biedt een duidelijke regiobrede visie aan iedereen die betrokken is bij de stad;
- > houdt rekening met het grootstedelijk niveau;
- > beantwoordt de nieuwe uitdagingen;
- > geeft de doelstellingen op middellange termijn (2020) en op lange termijn (2040);
- > rangschikt de doelstellingen naar belangrijkheid;
- > stelt concrete acties per doelstelling voor (operationele maatregelen);
- > integreert de bestaande plannen (PIO, Huisvestingsplan, Klimaatplan) en de bestaande middelen (richtschema's, wijkcontracten);
- > verbetert het bestuur (subsidiariteit);
- > presenteert een marketingplan (aansluitend op de gewestelijke stadsmarketing).

Begeleiding van het ontwerp van het GPDO

Het ATO maakt deel uit van de stuurgroep en het wetenschappelijk comité die de uitwerking van het GPDO volgen.

Stappen in het ontwerp van het GPDO

Het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening stelt in artikel 18, §2, dat de uitwerking van een gewestelijk ontwikkelingsplan (gewop) moet voorafgegaan worden door een evaluatie van het sectorale beleid in het Geweest.

Deze evaluatie werd verdeeld in 6 grote thema's: huisvesting en stadsvernieuwing, economie en tewerkstelling, milieu en leefomgeving, mobiliteit en transportinfrastructuur, groot- en hoofdstedelijke functies en het beleid op het gebied van sociale zaken, integratie, veiligheid, onderwijs, vorming en cultuur.

Het ATO en de DSP betrokken de belangrijkste overheidsinstanties voor gewestelijke ontwikkeling vanaf het begin bij de uitwerking van deze evaluatie, zowel bij de terugblik op het overheidsbeleid als bij de toekomstprojectie.

Daartoe stelden ze een vragenlijst samen, die ze voorlegden aan de departementen van de gewestelijke administratie en aan de instellingen van openbaar nut of de paragewestelijke instellingen. De vragenlijst was identiek voor alle instanties en werd in het eerste kwartaal van 2010 verspreid. De algemene, open vragen bestrijken vijf hoofdstukken:

- > algemene informatie over de administratie en het beleid in de respectieve activiteitensector;
- > balans van het gevoerde beleid sinds 2000;
- > balans van het GewOP als bindmiddel van het beleid en bron van synergie tussen de instanties;
- > definitie van de uitdaging van het toekomstige GPDO;
- > balans en perspectieven van de duurzame ontwikkeling in de respectieve activiteitensector.

Het ATO en de DSP verwerkten de ontvangen informatie, presenteerden de resultaten aan de betrokken instanties via zes thematische werkgroepen en maakten de balans op van het gevoerde sectorale beleid sinds 2000.

Die balans werd aangevuld met enkele 'inventarissen' (jaarverslagen en nota's, documenten die werden opgesteld voor de Week van de Stad en het 20-jarig bestaan van het Gewest, documenten van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie, Staten-Generaal van Brussel) die de situatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschrijven.

Het regeerakkoord 2009-2014 en de daaropvolgende documenten (Iris II-plan, milieuplannen, richtschema's) zijn uiteraard eveneens in overweging genomen.

Op grond hiervan lieten het ATO en de DSP acht nota's over gewestelijke thema's uitwerken, met bijdragen van externe deskundigen (Jens Aerts, Patrick Frenay, Leïla Kabachi, Serge Loumaye, Benoit Moritz, Françoise Noël, Marie-Laure Roggemans, Christian Vandermortten, Pierre Vanderstraeten, Benjamin Wayens).

Die thema's zijn: ruimtelijke ordening, leefomgeving, economie en tewerkstelling, milieu, financiën en begroting, huisvesting, internationale aspecten en mobiliteit. Deze werden aangevuld met twee nota's over veiligheid en gemeenschapsmateries die veel impact hebben op de gewestmateries (die afzonderlijk gepubliceerd zullen worden). Deze nota's zullen worden gepubliceerd in een Cahier van het ATO.

De conclusies van deze nota's (opgesteld in de vorm van vaststellingen en vragen) vormen een instrument dat het werk van de huidige en toekomstige beleidsmakers in het Gewest zal vergemakkelijken. In de zogenaamde verkennende fase kunnen deze conclusies dienen om de debatten van het participatieve proces te richten op een gemeenschappelijke doelstelling.

De doelstelling van het participatieve proces, dat zal plaatsvinden in 2011, is de redactie van het GPDO voorbereiden door de uitwerking van:

- > een visie, door op gezamenlijke wijze te definiëren hoe het Gewest er in 2040 moet uitzien;
- > beleidslijnen, door de doelstellingen die deze visie vormgeven te bepalen en te rangschikken;
- > actievoorstellen, door operationele maatregelen te bepalen om het beleid ten uitvoer te brengen.

In 2011 zullen de sterkhouders van het Gewest samenkomen in het kader van verkennende workshops en samen nadenken over de acties die nodig zijn om de 5 uitdagingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan te gaan, met het oog op de voorbereiding van de redactie van het GPDO.

GROOTSTEDELIJK BESTUUR – UITWISSELING VAN GOEDE PRAKTIJKEN

Het project 'Joining forces – Metropolitan governance & competitiveness of European cities' in het kader van het Europese programma URBACT II¹ verenigt acht steden: Bourgas (Bulgarije), Brno (Tsjechië), Brussels Hoofdstedelijk Gewest (België), Eindhoven (Nederland), Firenze (Italië), Krakau (Polen), Rijsel (Frankrijk) en Sevilla (Spanje). Het project bestudeert de werking van het bestuur op grootstedelijk niveau.

Van mei 2008 tot mei 2010 werden zeven themasessies georganiseerd: 1. strategische planning en ruimtelijke ordening, 2. mobiliteit en openbaar vervoer, 3. belangrijke milieuvraagstukken, 4. kenniseconomie (creativiteit, onderzoek en ontwikkeling, onderwijs), 5. aantrekkings- en concurrentiekracht (met inbegrip van territoriale promotie en marketing), 6. sociale inclusie, participatie en empowerment, en 7. bestuur op meerdere niveaus (publiek-publieke en publiek-private akkoorden).

Het project werd afgesloten met een slotconferentie in Rijsel.

De conclusies en aanbevelingen van de werkgroep 'Joining forces' werden gepubliceerd onder de titel 'Final report – Conclusions & recommendations (mei 2010)' en in de brochure 'A brief presentation of the working group achievements'. Deze publicaties kunnen worden gedownload op de website van het ATO (www.adt-ato.be/nl/node/501).

Bijdrage van het ATO aan het project in 2010:

- > Deelname aan het seminar over grootstedelijk bestuur inzake sociale inclusie en participatie (januari 2010, Burgas). Presentatie van de Brusselse situatie op dat vlak.
- > Deelname aan het City Lab voor de uitwisseling van ervaringen tussen verschillende projecten van Urbact over grootstedelijke thema's (februari 2010, Rijsel). Presentatie van de conclusies van het project 'Joining forces' tijdens een workshop over identiteit/burgerschap en grootstedelijk bestuur.
- > Organisatie in Brussel op 8, 9 en 10 maart van een seminar over grootstedelijk bestuur op het vlak van de aantrekkingskracht van de stad. Tijdens het seminar organiseerde het ATO voor de vertegenwoordigers van de 7 partnersteden bezoeken aan Thurn & Taxis en de Haven van Brussel en ontmoetingen met het kabinet van de minister-president, het BAO, de Europese Commissie, de Haven van Brussel en de leden van de lokale steungroep;
- > Deelname aan de slotconferentie (april 2010, Rijsel), waar de belangrijkste resultaten van het project vanuit het standpunt van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden gepresenteerd.

¹ URBACT is een Europees programma dat wordt gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en dat streeft naar de uitwisseling van ervaringen tussen Europese steden op het gebied van duurzame stedelijke ontwikkeling.

Werk van de lokale steungroep

Zoals de andere partnersteden richtte het ATO een lokale steungroep op om de samenwerking tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en zijn grootstedelijk gebied te onderzoeken. De groep richtte zich op het vraagstuk van de aantrekkingskracht van de metropool, het thema van het seminar dat plaatsvond in Brussel van 8 tot en met 10 maart 2010.

Het ATO deed een beroep op de sociaaleconomische organisaties en vroeg werkgeversorganisaties (BECI en VOKA), vakbonden (ACV, ABVV en ACLVB), culturele organisaties (RAB en BKO) en middenstandsorganisaties (UCM en UNIZO) om de Brusselse lokale steungroep te vormen.

Na een eerste bijeenkomst in december 2009 kwam de groep in februari 2010 bij elkaar om meningen uit te wisselen over de aantrekkingskracht van het Brusselse grootstedelijke gebied. De vergadering mondde uit in een SWOT-analyse.

In maart 2010 presenteerde de groep zijn resultaten tijdens het seminar in Brussel, die vervolgens werden besproken met de vertegenwoordigers van de andere steden.

Een compendium met de resultaten van de verschillende lokale steungroepen is gepubliceerd op de website van Urbact ('Compendium of information on local support groups & local action plans, may 2100').

Belang van het project voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het ATO

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan gebruikmaken van de voorbeelden en praktijken die zijn ontwikkeld in de partnersteden om aan te tonen dat een grootstedelijke samenwerking positief is voor de centrumstad, maar ook voor de andere entiteiten in het grootstedelijk gebied. De conclusies van het project van Urbact kunnen waardevol zijn voor het onderzoek naar de grootstedelijke aspecten in het kader van het GPDO.

Er zijn goede contacten gelegd met het stedenbouwkundig agentschap van Rijsel, dat de projectleider was, waardoor de uitwisseling van ervaringen makkelijker kan worden georganiseerd. In september en oktober 2010 ontving het ATO een delegatie Rijselse politici en daarna medewerkers van het agentschap die geïnteresseerd waren in de Brusselse stedelijke projecten.

Het ATO ontving tevens de werkgroep over grootstedelijke gebieden van EUROCITIES (vereniging van grote Europese steden). Ter gelegenheid daarvan werd een presentatie gegeven over de Brusselse situatie. Het ATO is van plan om deel te nemen aan deze werkgroep in 2011 en 2012 om het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te vertegenwoordigen en de uitwisseling van goede praktijken die werd opgestart tijdens het project 'Joining forces' voort te zetten.

Dankzij de goede samenwerking in het kader van dit project nodigde de stad Brno het ATO uit om tijdens de Europese conferentie over lokale ontwikkeling (oktober 2010 in Brno) in het kader van het Tsjechische voorzitterschap van de Europese Unie een presentatie te geven over de Brusselse context op het gebied van grootstedelijk bestuur en territoriale ontwikkeling. ■

Meer informatie op <http://urbact.eu/en/projects/metropolitan-governance/joining-forces/homepage/>

STADSMARKETINGPROJECT VAN DE PIZ (EFRO-PROGRAMMERING 2007-2013)

Het Stadsmarketingproject van de Prioritaire Interventiezone (PIZ) is bedoeld om het imago en de aantrekkingskracht van dit gebied te vergroten bij diverse doelgroepen. Het initiatief impliceert het te rade gaan bij de bewoners en de belangrijke spelers op het terrein, zoals de projectpartners, de ondernemers, de handelaars, de culturele wereld en de verenigingen.

Op het initiatief van het ATO hebben zestien partners die een impact hebben op de aantrekkelijkheid van het gebied een gewestelijk platform stadsmarketing opgericht: de Stad Brussel, de gemeenten Anderlecht, Vorst, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Gillis, Sint-Joost-ten-Node en Schaarbeek, het BAO, Atrium, Leefmilieu Brussel, Mobiel Brussel, Net Brussel, de Haven van Brussel, de GOMB, de MIVB en de BITC (nu VisitBrussels). In 2010 werd het platform uitgebreid met een zeventiende lid: de DSP.

Het platform wil de acties van de verschillende organisaties meer naar voren brengen, synergie creëren en gemeenschappelijke acties ondernemen voor de ontwikkeling en waardering van het gebied.

Op verzoek van de regering ondernamen het ATO en de partners een aantal acties:

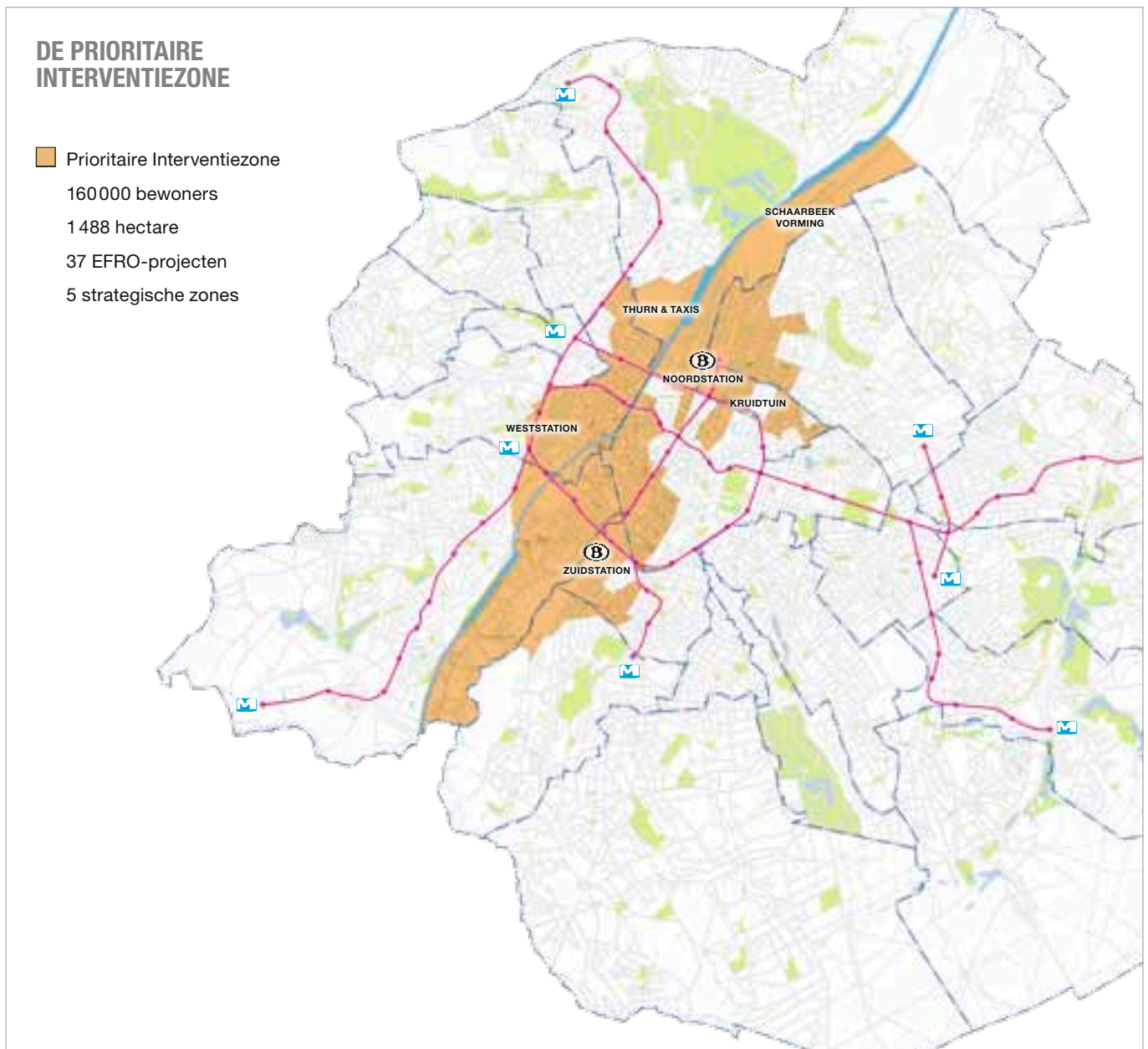
- > een in kaart gebrachte territoriale diagnose van de stedelijke, sociale en economische dynamiek in dit gebied;
- > een identiteitsonderzoek van het gebied dat de kenmerkende eigenschappen naar voren brengt;
- > workshops over de contouren van een gemeenschappelijke actie van de overheidsinstanties in het gebied;
- > voorstellen voor een optimalisatie van de publieke voorzieningen om die gemeenschappelijke actie te concretiseren;
- > een imago- en communicatiestrategie die deze gemeenschappelijke actie ondersteunt.

ACTIES

Territoriale diagnose in kaart gebracht

Oorspronkelijk was de territoriale diagnose die werd gestart in 2009 beperkt tot het gebied van de PIZ.

Om rekening te houden met het belang van de kanaalwijk voor de ontwikkeling van het Gewest besloot het agentschap het onderzoeksgebied uit te breiden naar de kanaalzone en de uitgave van de territoriale diagnose uit te stellen naar 2011.

Identiteitsonderzoek en imago- en communicatiestrategie

Zoals voorzien in het project dat de regering goedkeurde, deed het ATO voor het identiteitsonderzoek en de communicatiestrategie voor de PIZ een beroep op een dienstverlener.

Het specifieke kenmerk van deze opdracht is dat het oordeel van de bewoners en gebruikers van de wijken wordt ingezameld om de communicatiestrategie te baseren op de beleving van de bevolking.

Als het ATO beschikt over de communicatiestrategie, dan kan het vervolgens in samenwerking met de projectpartners de geschikte communicatie-instrumenten uitwerken.

Na de consultatieronde (openbare aanbesteding met onderhandelingsprocedure en Europese bekendmaking in december 2009) werd de opdracht toegekend aan het team van O2 Consult (overleg over stedelijke projecten) en zijn onderaannemers: Connect (communicatie), Eecom (overleg, enquêtes), BRUT (stedenbouw). De opdracht ging eind augustus 2010 van start.

In 2010 voltooide de dienstverlener de eerste verkennings- en observatiefase met interviews van een dertigtal belangrijke spelers in de PIZ, synthese van rapporten en studies over het gebied en het opstellen van kaarten.

Het begeleidingscomité bestaat uit vertegenwoordigers van het kabinet van de minister-president, de minister belast met structuurfondsen, de EFRO Cel en drie experts. Het comité gaf mits enkele observaties op 1 december 2010 zijn goedkeuring aan het rapport van de dienstverlener. Ook de methode van de tweede fase werd goedgekeurd, waarin de workshops en een enquête op het terrein plaatsvinden.

Op basis hiervan is de dienstverlener gestart met de voorbereiding van deze tweede fase (keuze van de wijken, aanpak), die zal bestaan uit 10 workshops en een enquête bij 350 mensen tijdens de eerste helft van 2011.

Workshops over de actie van de overheidsinstanties

Het ATO zal in 2011 workshops organiseren met de projectpartners om na te gaan in welke sectoren de toekomstige gemeenschappelijke acties gevoerd zullen worden en om aanbevelingen te doen voor de verbetering van bepaalde overheidsvoorzieningen in het gebied.

PARTNERSCHAP IN HET PLATFORM

Als animator tracht het ATO de partners van het platform actief te betrekken bij de uitwerking van elke stap van het project:

- > twee plenaire vergaderingen (12 juli en 9 september 2010). Doelstelling: presentatie van de stand van zaken en de fasen van het project en van de methodologie van het identiteitsonderzoek;
- > drie workshops (24 februari 2010) over de aantrekkelijkheid van de PIZ voor de doelgroepen: bewoners, ondernemers en bezoekers;
- > twee workshops (10 en 26 mei 2010) voor de definitie van de doelstellingen, doelgroepen en grote concepten voor de promotiewebsite van de PIZ;
- > een ontdekkingsstocht van de EFRO-projecten per boot en te voet (8 oktober 2010).

NETWERKING

Het ATO is actief in netwerking en informatieverzameling door contacten met organisaties op het terrein of relevante instanties en door de deelname aan evenementen die verband houden met de PIZ.

Er was ook samenwerking met Platform Kanal, Réseau des Arts à Bruxelles en het Brussels Kunsten Overleg, het netwerk van bedrijvencentra en de projecten Greenfields (Leefmilieu Brussel), Boost Your Talent (BAO) en OpenSoon (Atrium).

Daarnaast bracht het ATO in het kader van het Urbact-project Joining forces een bezoek aan Europese steden die territoriale marketingstrategieën ontplooiën (Rijssel, Eindhoven en Brno).

Tevens had het ATO zitting in het evaluatiecomité van de projecten die in 2010 werden ingediend voor de projectoproep 'Brussels Greenfields' (22 juni 2010) en de jury van de projectoproep 2010 voor de lokale afdelingen van Atrium (21 september 2010).

COMMUNICATIE

In 2010 werden de eerste communicatieacties gelanceerd om het Stadsmarketingproject bekend te maken en vooral om de PIZ en zijn inwoners te steunen en te promoten.

Deze acties werden in 2010 gevoerd of gestart:

- > een **brochure** (in drie talen) om het project te presenteren, die werd verspreid bij de partners en bij elk nieuw contact met een persoon of organisatie;
- > een **interactieve promotiewebsite van de PIZ** (in drie talen):

Het agentschap Easy Concept kreeg de opdracht om het ATO en de partners te begeleiden bij de goede formulering van de doelstellingen van de website, de inhoud en de technische bepalingen van het bestek.

Daarna werd het agentschap Bien à vous geselecteerd (via een aanbesteding met onderhandelingsprocedure) voor de realisatie van de website, die in 2011 online zal staan.

- > een **fotoparcours 'Foto Kanal'**, georganiseerd in samenwerking met Platform Kanal ter gelegenheid van Festival Kanal 2010:

Dit project ontstond uit de gezamenlijke wens om de jongeren in de kijker te zetten. Het bestond uit een fototentoonstelling in de openbare ruimte in de vorm van een parcours (vormgegeven door PT Architecten), dat de bijzondere gebouwen en plaatsen van het gebied liet zien en de bezoekers uitnodigde om aan weerszijden van het kanaal te gaan wandelen. Er waren zo'n dertig portretten (van fotograaf Kurt Deruyter) van jongeren van 15 tot 25 jaar die in de kanaalwijken wonen.

De tentoonstelling liep van 15 september tot eind november en kreeg de steun van veel publieke en private partners, zoals de Brusselse Haard, Logement Molenbeekois, MIVB, Abatan, dépôt-Design, KBC, Atenor en Interbeton.

Het project kreeg bekendheid via doelgerichte communicatie: een persconferentie door Platform Kanal (26/08/2010), persberichten (op 19/10/2010 via de nieuwsbrief van het ATO en op 13/10/2010), flyers in winkels, culturele centra en jeugdhuizen in de PIZ. Het initiatief kreeg veel aandacht in de nationale en lokale pers: La Libre Belgique (16/10/10 en 15/09/10), Le Soir (16/10/10 en 17/09/10), La Tribune de Bruxelles (21/09/2010), Télé Bruxelles (19/09/10), De Tijd (17/09/10), De Standaard (16/09/10 en 11/09/10), TV Brussel (16/09/10) en Brussel Nieuws (15/09/10).

Om het project Foto Kanal te laten leven, liet het ATO drie video's maken door GSARA vzw. In de video's geven de jongeren op de foto's, voorbijgangers en het team (ATO, Platform Kanal, de fotograaf, de vormgever en Abatan) hun mening over het project. GSARA heeft het grootste deel van de opnames gemaakt in november en december 2010. De video's zullen in 2011 op YouTube worden gezet.

Daarnaast bereidde het ATO de uitvoering van toekomstige communicatieacties voor:

- > publicatie van de territoriale diagnose;
- > ontwikkeling en promotie van de website;
- > afwerking van de video's over het project Foto Kanal;
- > voorbereiding van een publicatie over het project Foto Kanal;
- > voorbereiding van een nieuwe editie van het project Foto Kanal in 2012;
- > realisatie van een ontwerpmodel van de PIZ;
- > een gemeenschappelijke communicatieactie over ondernemingszin met het EFRO-project Boost Your Talent. ■

EEN DYNAMISCHE COMMUNICATIE

VERSPREIDING EN BEKENDMAKING

Website www.adt-ato.be

De website van het ATO is gemaakt in 2009 en intensief ontwikkeld in 2010. Het is de vitrine van de activiteiten van het agentschap, met de volgende rubrieken:

- > Agentschap: statuten, opdrachten, beslissingsorganen, team... Het ATO stelt zijn presentatiebrochure, jaarverslagen en andere documenten ter beschikking;
- > Territoriale kennis: opdracht en uitwerking van het GPDO, analyses van de sociaaleconomische evolutie of de fysieke realisaties in het kader van de stadsvernieuwingsprogramma's, observatie en monitoring van de wijken, delen van kennis (Urbact-project), verslagen van studiereizen;
- > Strategische gebieden: presentatie van de werkmethode en de strategische gebieden in het Gewest. Het ATO stelt de officiële documenten (richtschema's, besluiten) ter beschikking en verstrekt actuele informatie over de ontwikkeling van het gebied (stappenplan en projectfiches, beleidskeuzes en verordeningen, vastgoedprojecten, projecten in de openbare ruimte, rond mobiliteit, groen in de stad);
- > Stadsmarketing: presentatie van het project, van de prioritaire interventiezone (PIZ), de partners, de strategische doelstellingen, het projet Foto Kanal.

De studies en publicaties die het ATO heeft uitgegeven, staan eveneens permanent op de website. Een laatste rubriek is gewijd aan colloquia en evenementen, zoals de conferenties 'Op doorreis in de stad', de informatiebijeenkomsten over de strategische gebieden, de colloquia (Toekomstig Brussel, De week van de stad) of studiedagen.

Via de scrollende banner 'News' is de bezoekers snel op de hoogte van het laatste nieuws over de projecten van het ATO en de vorderingen in de strategische gebieden.

De website is 21 728 keer bezocht in 2010. We zagen een stijging sinds de website online kwam en een stabilisering rond de 1500 bezoeken per maand tijdens het laatste kwartaal van 2010. De evolutie in het bezoek van de website is gerelateerd aan het versturen van de nieuwsbrieven van het ATO. Deze positieve cijfers geven aan dat het ATO zijn contacten met de publieke en private spelers heeft versterkt en dat de informatie op de website beantwoordt aan hun behoeften.

Nieuwsbrief ADT-ATO INFO

Er werden 7 nieuwsbrieven verstuurd aan ruim 12000 contactpersonen:

- > 9/02/2010: oprichting van het departement Territoriale ontwikkeling en aankondiging van de vacature voor de functie van projectleider;
- > 1/04/2010: aankondiging van de vacature voor de functie van administratief assistent, departementshoofd Territoriale kennis en 3 opdrachthouders (onder wie een voor een bepaalde duur);
- > 26/04/2010: uitnodiging voor de lezing 'Op doorreis in de stad' door Petra Marguc;
- > 31/05/2010: uitnodiging voor de lezing 'Op doorreis in de stad' door Sam Tabuchi;
- > 10/09/2010: promotie van het fotoparcours 'Foto Kanal';
- > 22/09/2010: uitnodiging voor de lezing 'Op doorreis in de stad' door Michel Desvigne;
- > 21/10/2010: informatie over de vorderingen van de strategische gebieden (Reyers, Thurn & Taxis, Heizel) en promotie voor de tentoonstelling 'De uitvinding van de Europese toren'.

Cahiers van het ATO

Gezien het succes van sommige uitgaven heeft het ATO zijn publicatiebeleid gewijzigd door zijn publicaties in de handel te brengen, zoals 'Bruxelles [over] 20 jaar' dat in de boekwinkel wordt verkocht. Deze uitgave staat ook in de catalogus van publicaties van het BROH.

Nadat de website online was gegaan, besloot het ATO om het aantal papieren uitgaven in de toekomst te verminderen en de voorkeur te geven aan elektronische publicaties.

Het ATO in de media

In 2010 boden de vacatures de gelegenheid om het ATO te profileren door grote personeelsadvertenties te plaatsen in de nationale pers: 'Références' en 'Vacature'.

Voor de promotie van het fotoparcours Foto Kanal reserveerde het ATO van 19 tot 25 oktober 2010 de achterkant van 'Tribune de Bruxelles' (weekblad met een oplage van 35000 exemplaren, verdeeld via de Brusselse metro- en treinstations, 70000 lezers).

Daarnaast werd het ATO genoemd in het artikel 'Le canal, frontière et trait d'union' in Le Soir op 17 september 2010).

Ook het gebruik van de documenten van het ATO door diverse organisaties, met name tijdens persconferenties, zorgt voor extra publiciteit.

Representatie

Het ATO is verschillende malen uitgenodigd om zijn werking, opdrachten en projecten te komen presenteren:

- > 'Nieuwe regionale strategische zones', Bral Café Disturb, 22 april 2010;
- > 'Nieuwe stedenbouwkundige instrumenten', Buildgreen, 1 juni 2010;
- > 'Conferentiecycclus van het IBAI – Brussels Architectuurinstituut, 3 juni 2010;
- > Workshops over grootstedelijk bestuur, EUROCITIES, 13 oktober 2010;
- > Executive Master in vastgoed, UCL, 4 december 2010;
- > Studiedag van het kabinet van de minister belast met de Haven van Brussel (presentatie van Thurn & Taxis), 17 december 2010;
- > ...

INFORMATIE

Studiereis naar Boulogne-Billancourt en Parijs (22 oktober 2010)

Er werd een studiereis van een dag georganiseerd naar Parijs voor de leden van de raad van bestuur van het ATO en de belangrijkste gewestelijke administraties, waaraan 57 personen deelnamen.

Het programma bestond uit een bezoek aan de ZAC (een gebied waarin de gemeente de regels voor de planontwikkeling vaststelt) Ile Séguin-Rives de Seine in Boulogne-Billancourt, gepresenteerd door de planoloog, de SAEM (een publiek-private samenwerking) Val de Seine Aménagement, en een bezoek aan de Jardins d'Eole, in het 18e arrondissement, onder leiding van de directie Groene Ruimte van de Stad Parijs.

Het bezoek aan de ZAC Séguin Rives de Seine gaf inzicht in de complexe organisatie van een operatie op een private grond (de terreinen van de voormalige Renault-fabriek die er sinds het begin van de 20e eeuw stond) door een publieke planoloog. Er is een systeem van macro-kavels ingevoerd en een contract afgesloten met drie partijen: de SAEM, de eigenaar (Renault) en de projectontwikkelaars. Op deze manier kan de overheid het ontwerp en de uitvoering van de operatie van heel dichtbij opvolgen.

De landschapsarchitect Michel Desvigne, die van Leefmilieu Brussel de opdracht kreeg om een landschapsstudie naar het terrein van Thurn & Taxis te verrichten, presenteerde de tijdelijke tuin op het Ile Séguin. Deze ruimte van 2 hectare gaat vooraf aan de toekomstige centrale tuin op het eiland, waar nog enkele jaren een werf zal liggen. De tuin zal mee evolueren met de verschillende fasen van de aanleg. Daardoor kan het publiek de ontwikkelingen van de operatie volgen en zich dit toekomstige stukje stad al toe-eigenen.

De Jardins d'Eole zijn aangelegd op een voormalig spoorwegemplacement in het midden van de volksbuurten in het noordoosten van Parijs. Ze zijn onder het opdrachtgeverschap van de Stad Parijs ontworpen en gerealiseerd door de Franse landschapsarchitect Michel Corajoud. In deze wijk met grote economische en sociale moeilijkheden was het de uitdaging om een openbare voorziening in de buurt te bieden aan de bewoners, maar ook om het imago buiten de wijk te verbeteren. Dankzij het bijzondere ontwerp van de grenzen biedt het park openingen naar de wijk. Een grote esplanade met een afwisselende afwerking vormt een overgangsgebied tussen de tuin en de straat, met daartussen als afscheiding een muurtje van amper 40 cm hoog. Dit stadspark is een interessant voorbeeld voor de mogelijke ontwerpen van het park van Thurn & Taxis en de verhouding tussen dit terrein en de omliggende wijken van Brussel en Sint-Jans-Molenbeek.

Studiebezoek aan het Park Spoor Noord in Antwerpen (5 juli 2010)

Het ATO organiseerde een studiebezoek naar Park Spoor Noord voor de leden van de raad van bestuur en medewerkers van de gemeente- en gewestadministraties om het realisatieproces te bekijken.

Het bezoek vond plaats in het gezelschap van het lokale bestuur, zoals de Stadsbouwmeester en het departement Stadsplanning. Er is een duidelijke parallel met het toekomstige park van Thurn & Taxis, namelijk een park op grootstedelijke schaal met een grote vraag van de omliggende wijken. Daarom was er veel aandacht voor het evenwicht dat het geselecteerde project had gevonden tussen de grootstedelijke uitdagingen en de resultaten van een participatief proces.

In de namiddag werd een bezoek gebracht aan de wijk Het Eilandje, een stukje stad dat is veroverd op de voormalige dokken. Na een presentatie van het Structuurplan Antwerpen, bood de rondleiding meer informatie over de ontwikkeling en de geschiedenis van het gebied.

Tot slot werd de dag afgesloten meteen bezoek aan de kaaien van de Schelde, waarvoor een masterplan is ontwikkeld om de economische activiteiten nieuw leven in te blazen, de toeristische aantrekkingskracht van deze wijk te vergroten en preventieve maatregelen te treffen tegen overstromingen.

UITWISSELING

De ontwikkeling van stedelijke projecten moet worden afgetoetst aan de ontwerpen en praktijken in andere Belgische en Europese steden.

De contacten met de hoofdrolspelers van een sector en met de academische wereld helpen het onderzoek vooruit, dragen bij tot een betere formulering van de uitdagingen en reiken oplossingen aan voor de Brusselse problematiek.

Conferenties 'Op doorreis in de stad'

Het ATO organiseert lezingen door belangrijke mensen die in Brussel zijn over actuele onderwerpen rond stadsplanning en stadsbestuur:

- > Op 6 mei 2010 presenteerde Petra Marguc, architect en stedenbouwkundige van het bureau Polimorph (Parijs), de participatieve methoden die werden gebruikt in diverse architectuur- en stedenbouwprojecten in verschillende Franse steden.
- > Op 7 juni 2010 ontving het ATO, samen met Pierre Laconte, Sam Tabuchi, docent aan de Toyo University PPP Graduate School (Tokio). Hij presenteerde enkele kenmerkende voorbeelden van een publiek-private samenwerking (PPP) in Japan en de Verenigde Staten, zoals een school, een gemeentelijk administratief centrum en openbare infrastructuur.
- > Op 6 oktober 2010 presenteerde Michel Desvigne, de landschapsarchitect die een landschapsstudie in het strategische gebied Thurn & Taxis uitvoert, zijn visie op landschappen, zowel op het platteland als in de steden, met illustratie van projecten in Frankrijk (Ile Séguin, Plateau de Saclay, Lyon Confluence) en andere landen (Millennium Parc in Londen, Het eilandje in Antwerpen).

Ontvangst van delegaties

Het ATO ontving de volgende delegaties:

- > de vereniging ReCS, op 8 maart 2010, een Italiaans netwerk voor de uitwisseling van goede praktijken tussen steden op het gebied van stadsplanning: presentatie van het ATO en van zijn werking;
- > het agentschap voor ontwikkeling en stedenbouw van Rijsel, op 6 september: presentatie van het ATO, bezoek aan de strategische gebieden Thurn & Taxis en de Europese wijk;
- > de kamer van handel en industrie – CCI Grand Lille (een netwerk van bedrijfsleiders en politici), op 27 oktober: presentatie van het ATO en van de grote uitdagingen van het Gewest, bezoek aan de Europese wijk;
- > studenten van het programma 4Cities (Unica Euromaster in Urban Studies – Brussels, Vienna, Copenhagen, Madrid), op 17 november: presentatie van het ATO, bezoek aan de strategische gebieden Thurn & Taxis en de Europese wijk.

Seminars, conferenties en colloquia

Om zijn relaties te onderhouden en zijn kennis bij te werken nam het ATO deel aan een groot aantal seminars, conferenties en colloquia:

- > Grand Débat: Lille Métropole 2030, Lille Métropole, 22 januari 2010 (Rijsel);
- > 6e entretien de l'aménagement – La solution c'est la ville, Atout Organisation Science, 25 en 26 maart 2010 (Bordeaux);
- > Projets Urbains: laboratoires du durable, Atelier Projet Urbain n°38, 26 april 2010 (Parijs);
- > International Benchmarking Forum, BakBasel, van 9 tot en met 11 juni 2010 (Bazel);
- > Middagen van de Ruimtelijke Ordening van het BROH;
- > Middagen van de Stedenbouw van ARAU ('Europa en zijn hoofdstad', 'Stadsmarketing');
- > Workshop over het imago van Brussel, RAB en BITC, 25 januari 2010;
- > Ces grands projets qui vont changer Bruxelles, Editions & Séminaires, 10 februari 2010;
- > Cityvision of Metrovision? , Café Distrub, 11 februari 2010;
- > 41e École urbaine de l'ARAU. La ville: air, eau, terre, feu, éléments pour un Plan Régional de Développement Durable (PRDD) économe en ressources, van 29 maart tot en met 2 april 2010;
- > Welke toekomst voor de kanaalzone? , Café Disturb, 23 maart 2010;
- > Welke toekomst voor het Justitiepaleis? , Etopia, 26 mei 2010;
- > Wat is een voortgangsbijeenkomst? , MIVB, 29 september 2010;
- > Cultuur en economische ontwikkeling, debatten van de Sociaaleconomische Raad, 23 september 2010;
- > Does high speed train have an impact on the real estate market? , DTZ, 27 oktober 2010;
- > Bouwen voor Brussel, workshops naar aanleiding van de tentoonstelling van 9 oktober tot en met 28 november 2010 in het Paleis voor Schone Kunsten;
- > Torengebouwen en dichtheid – Brussel en de grote Europese steden, 16 november 2010;
- > URBACT jaarconferentie, Luik, 31 november en 1 december 2010;
- > Y a-t-il encore une place pour l'industrie à Bruxelles? , La Fonderie, 8 december 2010;
- > Brussels Metropole 2018, BECI, 9 december 2010;
- > Culturele promotie van Brussel, BITC, 10 december 2010;
- > Les immeubles de grande hauteur, ULB, 16 december 2010;
- > ...

De academische wereld

Het agentschap neemt deel aan begeleidingscomités van onderzoeken naar stedelijke ontwikkeling, georganiseerd door 'Prospective Research for Brussels – Brain Back to Brussels (Innoviris)'.

De leden van het team Territoriale ontwikkeling worden vaak gevraagd om zitting te nemen in jury's van architectuuropleidingen wanneer de onderwerpen verband houden met de opdrachten van het agentschap, zoals de ULB – La Cambre – Horta, het ISA – Saint Luc, het Sint-Lukas...

Het ATO werd verschillende keren uitgenodigd door de academische wereld om de ontwikkeling van Thurn & Taxis toe te lichten tijdens seminars of bijeenkomsten: IGEAT, Brussels Masterclass for Europe (Eric Corijn), Master in urban planning Sint-Lukas, jury spoorwegstudie La Cambre (Benoit Moritz) en 4Cities (Mathieu Van Crieelingen)...

IMAGO

Het ATO draagt bij tot het uitdragen van het imago van Brussel door deel te nemen aan de delegatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ter gelegenheid van beurzen:

- > Internationale vastgoedbeurs MIPIM 2010, Cannes, van 16 tot en met 19 maart 2010;
- > Vastgoedbeurs REALTY 2010, Brussel – Thurn & Taxis, van 18 tot en met 20 mei 2010. ■

BESTUUR VAN HET ATO

Als schakel tussen publieke en private organisaties heeft ATO de taak om de standpunten en acties op het gebied van territoriale kennis en ontwikkeling bij elkaar te brengen, in het gemeenschappelijke belang van de vertegenwoordigde partijen.

De samenstelling van de raad van bestuur en van de algemene vergadering onderstreept de wens van de regering om van het ATO een discussie- en werkplatform (vooral dat laatste) te maken voor de overheidsinstanties die actief zijn in stedelijke ontwikkeling. Het bestuur van het ATO garandeert een autonoom beheer in het kader dat de raad van bestuur en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering aangeven.

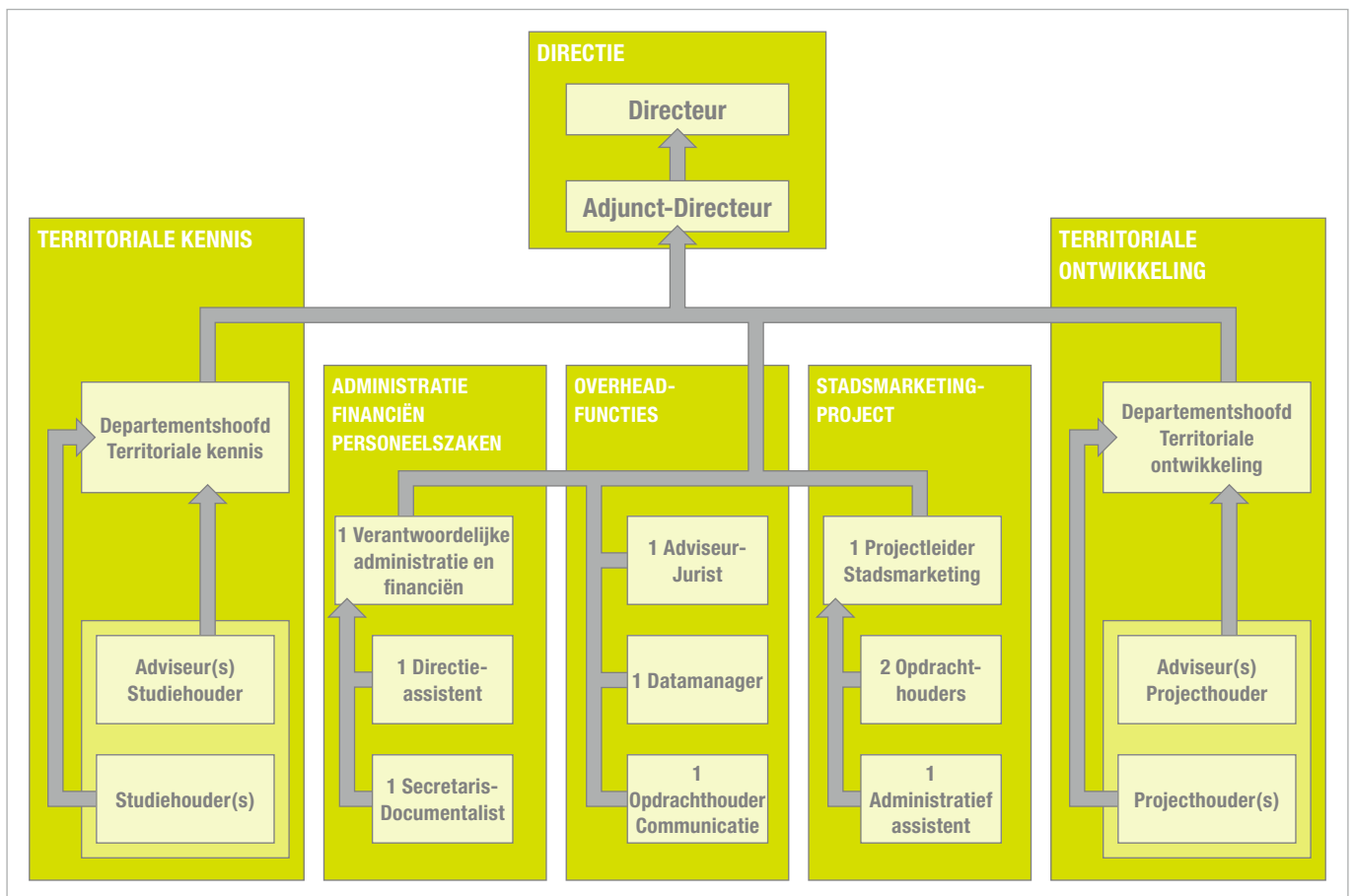
Concreet verzamelt het agentschap de stedelijke spelers en faciliteert het de onderlinge dialoog. Het verbindt zich zowel naar de spelers als naar de besluitvormers. Het tracht de verwachtingen van de burgers (bewoners en gebruikers) te beantwoorden, evenals die van de privésector vanuit een economisch perspectief. Het ontwikkelt een toekomstvisie op lange termijn voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De aard van zijn opdrachten zet het ATO ertoe aan om resoluut te kiezen voor een werking op projectbasis, waardoor het ATO zijn rol als tussenschakel kan vervullen. Deze manier van werken vereist een regelmatige monitoring van de kwaliteit van de productie en de feedback naar de partners, naast een investering in een hoogopgeleid competentieprofiel van het team, dat nodig is om de verbintenissen na te komen. De werking per project vraagt een soepele organisatie binnen en tussen de teams en vereist een efficiënte interne communicatie. De communicatie is een belangrijk strategisch instrument van het ATO om zijn opdracht als tussenschakel en het beheer van de partnerrelaties te garanderen.

ORGANOGRAM

Het organogram is opgesteld met de hulp van een externe consultant en goedgekeurd in december 2008, om in 2009 ingevoerd te worden. De functies zijn geleidelijk ingevuld in de loop van 2010.

De structuur is als volgt:

Directie

De directie (een Franstalige directeur en een Nederlandstalige adjunct-directeur) is de tussenschakel tussen de publieke en private partners. Meer specifiek voert zij het beleid en de besluiten uit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van de raad van bestuur in termen van strategie, positionering, programma en personeelszaken.

De directie heeft de mogelijkheid om voorstellen/suggesties te doen om het beleid van de opdrachtenbrief te concretiseren en ze kan de organisatie van de structuur autonoom beheren.

Op 15 oktober stemde de raad van bestuur in met de overdracht van bevoegdheden aan de directie voor het dagelijks beheer van het ATO, zoals het administratief en financieel beheer (personeel, begrotingscontrole, verzekeringen, betaling van invorderingen) en de lancering van openbare aanbestedingen tot een maximaal bedrag van 15000 €.

Administratie, financiën en personeelszaken

Bestaat uit:

- > financieel beheer en boekhouding;
- > administratief beheer (personeelszaken, functionering, administratieve en financiële rapporten, wettelijke documenten bijhouden, wettelijke verplichtingen naleven...);
- > voorbereiding van de vergaderingen van de raad van bestuur en de algemene vergadering, organisatie van de informatiestroom tussen de teamleden, het beheer van de documentatie en de archieven;
- > assistentie aan de directie bij de coördinatie van het team.

Uitgevoerd door:

- > een hoofd voor het administratief en financieel beheer;
- > een directieassistent;
- > een documentalist die eveneens administratie- en onthaalfuncties verricht.

Overheadfuncties

Juridisch advies

- > realisatie van onderzoeken en studies, met inbegrip van de ontwikkeling van een onderzoekska-der voor de publiek-private samenwerking (pps);
- > juridisch advies en bijstand aan de gehele structuur, met name op het gebied van openbare aanbestedingen.

Deze taak wordt verzekerd door een juridisch adviseur die de verschillende departementen en projecten ondersteunt.

Communicatie

- > uitwerking communicatie-instrumenten;
- > verspreiding van resultaten van studies of analyses en communicatie over de acties en projecten van het agentschap (website, nieuwsbrieven, brochures, cahiers, promotie);
- > organisatie van gewestelijke en internationale evenementen (colloquia, conferenties, seminar 'Op doorreis in de stad', studiereizen);
- > samenwerking en uitwisseling met de publieke en de private sector (beurzen, evenementen, tentoonstellingen) en netwerking.

Deze taak wordt uitgevoerd door een opdrachthouder Communicatie.

Informaticalogistiek en databasebeheer

- > beheer van de databases;
- > opmaken van kaarten en grafieken voor alle departementen en cellen;
- > beheer van het informatiemateriaal.

Deze taak wordt uitgevoerd door een datamanager.

Departement Territoriale ontwikkeling

Dit departement coördineert de grote strategische gebieden die zijn geïdentificeerd in het Plan voor de Internationale Ontwikkeling (PIO) of in andere gebieden na goedkeuring door de raad van bestuur.

Het departement Territoriale ontwikkeling bestaat uit:

- > een departementshoofd dat rechtstreeks ressorteert onder de directie en het departementsteam leidt;
- > vijf projectleiders.

Departement Territoriale kennis

Het departement Territoriale kennis observeert en analyseert het gebied, met name de sociaaleconomische evolutie.

Het departement Territoriale kennis bestaat uit:

- > een departementshoofd dat rechtstreeks ressorteert onder de directie en het departementsteam leidt;
- > vier opdrachthouders.

Stadsmarketingproject (EFRO)

De cel stuurt en realiseert het Stadsmarketingproject, dat een antwoordt wil bieden op de specifieke problemen rond de aantrekkelijkheid en het imago van de prioritaire interventiezone (PIZ). De cel verzorgt de contacten met alle institutionele en private partners, evenals met de betrokkenen van het gebied, en integreert het project in een meer globale communicatie- en ontwikkelingsstrategie van het Gewest.

De cel bestaat uit:

- > een hoofd – projectcoördinator;
- > twee opdrachthouders/experts;
- > een administratief assistent.

SAMENSTELLING VAN HET TEAM

In 2009 werd de start van het departementshoofd en twee projectleiders Territoriale ontwikkeling voorbereid met een grote wervingscampagne en een selectieprocedure in drie fasen (eerste selectie op basis van de cv's, interviews van de geselecteerde kandidaten door de directie en de externe consultant, interviews door vertegenwoordigers van de raad van bestuur van de beste kandidaten en beslissing tot aanwerving). De drie traden in functie in januari 2010.

De directie liet zich (via een openbare aanbesteding) bijstaan door een consultant in personeelszaken (dezelfde persoon als in 2008 en 2009) bij de selectieprocedure van de nieuwe medewerkers om het team te versterken en ter vervanging van de drie opdrachthouders en de secretaresse die de structuur om persoonlijke redenen hadden verlaten.

In 2010 werden de volgende functies ingevuld:

- > een administratief assistent, gestart op 1 september 2010;
- > het departementshoofd Territoriale kennis: gestart op 1 januari 2011;
- > twee opdrachthouders voor het departement Territoriale kennis: respectievelijk gestart op 22 november 2010 en 1 januari 2011;
- > twee projectleiders voor het departement Territoriale ontwikkeling: respectievelijk gestart op 1 en 6 september;
- > een opdrachthouder (contract van bepaalde duur van 18 maanden): gestart op 1 juni 2010;
- > een projectleider (contract van bepaalde duur van 5 maanden): gestart op 11 oktober 2010.

Op eigen verzoek besloot de raad van bestuur in oktober om een opdrachthouder van het Stadsmarketingproject over te plaatsen naar het departement Territoriale ontwikkeling, zodra de vervanging was geregeld door middel van de aanwerving van een opdrachthouder met specialisatie in communicatie (gepland in 2011).

In december werd een vacature gelanceerd voor de aanwerving van een bibliothecaris-documentalist, die eveneens administratieve taken op zich neemt. Deze functie zou in 2011 ingevuld moeten worden.

Tot slot, nadat de opdracht van de 'afgevaardigde van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de ontwikkeling van de Europese wijk' werd bevestigd door de regering, kreeg de afgevaardigde in september een plaats in het kantoor van het ATO, waardoor een nauwere samenwerking met het ATO mogelijk werd voor de opvolging van het richtschema van de Europese wijk en het vastgoedbeleid van de Europese instellingen.

In 2010 was het team als volgt samengesteld:**DIRECTIE**

Luc Maufroy	Directeur
Dirk Van de Putte	Adunct-Directeur

ADMINISTRATIE, FINANCIËN EN PERSONEELSZAKEN

Sophie Guiot	Hoofd administratie en financiën	
Rita Janssens	Directieassistente	vanaf 1/09/2010
Samira Bonnouh	Secretaresse	

OVERHEADFUNCTIES

Michel Breton	Datamanager
Anne Marcus Helmons	Adviseur – Jurist
Caroline Piersotte	Opdrachthouder Communicatie

TERRITORIALE KENNIS

Anne-Sophie Braquart	Opdrachthouder	van 1/07/2010 tot 30/09/2010
Lieve Coorevits	Opdrachthouder	tot 16/4/2010
Annabelle Guérin	Opdrachthouder	
Line Jussiant	Opdrachthouder	tot 31/3/2010
Céline Mouchart	Opdrachthouder	tot 13/10/2010
Veronica Pezzuti	Opdrachthouder	vanaf 1/6/2010
Geert te Boveldt	Opdrachthouder	vanaf 22/11/2010

TERRITORIALE ONTWIKKELING

Yves Rouyet	Departementshoofd	
Juliette Duchange	Projectleider	vanaf 11/10/2010
Pierre Lemaire	Projectleider	
Raphaël Magin	Projectleider	
Louise Richard	Projectleider	vanaf 6/09/2010
Cédric Van Meerbeeck	Projectleider	vanaf 1/09/2010

**AFGEVAARDIGDE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
VOOR DE ONTWIKKELING VAN DE EUROPESE WIJK**

Marie-Laure Roggemans	in het kantoor van het ATO vanaf 1/09/2010
-----------------------	--

STADSMARKETING – EFRO

Alfredo Corbalan	Projectleider
Elisa Donders	Opdrachthouder
Claire Heughebaert	Opdrachthouder
Marie Becski	Administratief assistent

OPLEIDINGEN

De directie heeft ervoor gezorgd dat de medewerkers opleidingen volgden waarmee zij hun kennis kunnen uitbreiden, bijwerken en/of aanvullen.

Het accent lag op onderwerpen rond stedelijke ontwikkeling. Omdat de projectleiders samenwerken met de vastgoedsector, bleek het nuttig om hen een basiskennis projectontwikkeling te geven via de volgende opleidingen:

- > Executive programme en immobiliër, Solvay Business School of economics and management, academiejaar 2010-2011;
- > Executive Master en immobiliër, Facultés universitaires Saint-Louis (FUSL), academiejaar 2010-2011.

Andere opleidingen werden gevolgd door de medewerkers in aansluiting op hun profiel en opdracht:

- > Projectmanagement: MS Project 2007, Vision IT Group, CIBG, 27 en 28 mei, 4 juni 2010;
- > Comptabilité générale. Principes et fondements, EPHEC, academiejaar 2010-2011;
- > Groeps cursus Nederlands, Centre d'Animation en Langues, van 19 april tot en met 15 juli 2010;
- > Communication, réunions et négociations, Bruxelles Formation Entreprises, op 28 april en 12 mei 2010;
- > Comment rédiger un bon Cahier spécial des Charges, European & Belgian Public Procurement, 4 februari 2010;
- > Partenariats Public-Privé, IFE, 25 november 2010;
- > Ateliers de construction de scénarios contrastés, Futuribles, 8 en 9 februari 2010;
- > De la prospective territoriale à la stratégie urbaine, Futuribles, 15 en 16 juin 2010;
- > Prospectives territoriales, pourquoi faire? Comment faire? Concepts, méthodes, pratiques et témoignages, Futuribles, 2 en 3 december 2010;
- > Kantoren transformeren in woningen, opleiding Facilitatiedienst Duurzame wijken, Brussel, 2 december 2010;
- > CMS Drupal 7 – beheer website Bru+, Bien à vous, 16 december 2010. ■

WWW.ADT-ATO.BE